

C. Embeds- og Personalforhold paa det administrative Omraade.

1. Kvæsturens Personale.

D. 3. Marts 1868 afgik Universitetets Kvæstor, Justitsraad Frydensberg, ved Døden. Efter at Ministeriet under 6. s. M. havde konstitueret Bogholderen, Kammerraad Gede, til indtil videre at bestyre de med Kvæstors Embede forbundne Forretninger, saaledes at han derfor fra d. 1. April nød den for Kvæstor lovbestemte Lønning af 2000 Rdl., blev denne ved kgl. Resol. af 18. April 1868 beskikket til Kvæstor med nys nævnte Lønning foruden Tillæg efter Sædomskrivning. Efter Ministeriets Opfordring udtalte Konsistorium sig derefter i Skrivelse af 9. Maj 1868 paa følgende Maade om Besættelsen af Bogholderembedet.

Ved den sidste Vakance i Embedet ansaa Ministeriet det for rigtigst (26. Juni 1863), at Lønningen, i Lighed med, hvad der i Følge Lønningslov af 31. Marts 1860 § 2 gjaldt for Kontorchefer under Kongerigets Ministerier, ansattes til 1400 Rdl. med et Alderstillæg af 200 Rdl. for hver 5 Aars Tjeneste, dog at Lønningen ikke oversteg 2000 Rdl., og i Overensstemmelse hermed blev Forslag gjort i det da forelagte Udkast til den reviderede Lønningslov for Universitetet m. m.*). Da imidlertid det Rigsdagen senere forelagte Udkast til nye Lønningslove bestemte Lønnen for Kontorchefer noget anderledes end L. 31. Marts 1860, idet dels Sædtillægget var ombyttet med et Tillæg til Pengelønnen, dels Alderstillægene skulde indtræde hvert 3. Aar i Stedet for hvert 5. Aar, og da Konsistorium antog, at Ministeriet i Overensstemmelse med det tidligere antagne Princip vilde søge Lønnen for Bogholderen bestemt paa denne sidst nævnte Maade, indstillede det under 9. Maj 1868, om det ikke vilde være rigtigst at lade Bekjendtgørelsen om Vakancen lyde noget anderledes end forrige Gang, idet man ellers vilde komme til at opslaa Embedet med en Løn, der hverken var den efter de bestaaende Forskrifter normerede eller den i de Rigsdagen forelagte Lovudkast projekterede. Korrekttest vilde det formentlig være at opslaa det ledige Embede med en Løn af 1650 Rdl. som ved den gjældende Lønningslov af 12. Jan. 1858 § 8 var tillagt samme, dog med det Forbehold, at den, der ansattes, skulde finde sig i de Forandringer med Hensyn til Lønnen, som maatte blive foretagne ved Revisionen af Universitetets Lønningslov. Skulde Ministeriet imidlertid foretrække, saaledes som ved dets

*) Univ. Aarb. f. 1864—71 I. S. 138.

Skrivelse af 26. Juni 1863 var bestemt, at lade Bekjendtgjørelsen om det ledige Embede lyde paa den Løn, som forventedes normeret ved den forestaaende Revision af Lønningsloven, vilde det formentlig være nødvendigt i det mindste at gjøre den Forandring i den ved Ministeriets oven nævnte Skrivelse givne Regel, at Alderstillægene skulde indtræde hvert 3. i Stedet for hvert 5. Aar. Bekjendtgjørelsen burde i saa Fald indeholde, at Embedet lønnedes med 1400 Rdl. aarlig med Sædtillæg efter Reglerne i Loven om Lønninger for de under Kongerigets Ministerier hørende Embeds- og Bestillingsmænd med Undtagelse af selve Ministeriernes Personale af 19. Febr. 1861 § 1 samt med Alderstillæg af 200 Rdl. om Aaret hvert 3. Aar, dog at Lønnen ikke herved kom til at overstige 2000 Rdl., hvorhos det maatte tilføjes, at de nævnte Alderstillæg vilde tilkomme, saafremt de billigedes ved den forestaaende Revision af Universitetets Lønningslov.

Under 25. Maj 1868 svarede Ministeriet imidlertid, at det ikke fandt Anledning til at forandre den i dets Skrivelse af 26. Juni 1863 i saa Henseende givne Bestemmelse og at Embedet derfor vilde være at opslaa med en Lønning af 1400 Rdl. med Alderstillæg af 200 Rdl. hvert 5. Aar, dog ej over 2000 Rdl., saafremt dette billigedes ved Revisionen af Lønningsloven for Universitetet, saaledes som denne agtedes forelagt Rigsdagen i den kommende Session.

Ministeriet beskikkede derefter, efter at Konsistorium paa sædvanlig Maade havde indstillet 3 af Ansøgerne, under 14. Juli 1868 Assistent i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Kandidat i slesvigsk Ret Thorvald Frants Alfred Hørring som Bogholder for samtlige under Universitetskvæsturen bestyrede Stiftelsers Midler. Under 9. s. M. var af Ministeriet udfærdiget følgende

Instrux for Bogholderen.

§ 1. Bogholderen har at udføre Bogholderforretningerne ved samtlige under Kvæsturen henlagte Stiftelser og Kasser, nemlig: 1. Universitetet, 2. Kommunitet, 3. Sorø Akademi, 4. Legatkassen, 5. J. L. Smiths Legat, 6. Frue Kirkes extraordinære Bygningsfond, 7. Det samlede lærde Skolevæsen, 8. Metropolitan-skolen, 9. Den polytekniske Lærestanstalt, 10. Seminariefonden, 11. Dødstummeinstituttet. Han skal end videre være pligtig uden Forøgelse af den normerede Lønning at underkaste sig enhver senere Forøgelse eller Forandring i de ham som Bogholder paahvilende Forretninger.

§ 2. Hovedbøgerne skulle indeholde særskilte Konti med behørig Forklaringer for alle de i de aarlige Finanslove optagne Indtægter og Udgifter tillige med de fornødne Underafdelinger, og maa være indrettede saaledes, at de til enhver Tid paa den bekvemste Maade give en nøjagtig Oversigt over de enkelte Kontis Status, og bør Bogholderen, naar noget Spørgsmaal i saa Henseende opstaar, konferere herom med Kvæstor. Overførslerne fra Kontrakassebøgerne til de forskjellige Konti i Hovedbøgerne, der maa ske i Eftermiddagstimerne, da Kontrakassebøgerne om Formiddagen benyttes af Kassekontrolløren, skal Bogholderen foretage snarest muligt og med Undtagelse af Finansaarets Begyndelse og Terminstidene i det seneste inden 8 Dages Forløb. En særlig Konto anlægges i Universitetets Hovedbog over de i Bankerne til midlertidig Forrentning indsatte eller atter uddragne Beløb og de deraf indvundne Renter. Ingen Rasur bør finde Sted i Hovedbøgerne; men indløber nogen Fejl, maa den rettes saaledes, at det kan ses, hvori Fejlen har bestaaet.

§ 3. De originale Hovedbøger med tilhørende Kassebøger, Afgiftsberegninger og øvrige Bilag udgjøre Hovedregnskaberne og blive som saadanne at undergive Revision og Decision paa den befalede Maade. De Bogholderens vedkommende Revisionsudsættelser har han i Almindelighed at besvare inden 8 Dage og Statsrevisionens Antegninger strax efter Modtagelsen ved særlige Bemærkninger, som afgives til Kvæstor. Hovedbogen for Legater og Fonds, der følge Kalenderaaret, afsluttes, saa snart Aarets Indtægter og Udgifter have passeret Kassen, og Bog-

holderen afgiver til Kvæstor de befalede Udskrifter in duplo saa betids, at de senest inden 1. Marts i det paafølgende Aar kunne være indsendte til Ministeriet og Konsistorium. De øvrige Hovedbøger afsluttes ligeledes, saa snart det kan ske efter Finansaarets Udløb, efter at alle Regnskabsaaret vedkommende Indtægter og Udgifter have passeret Kassen og de fornødne Specialregnskaber ere indkomne, og i ethvert Fald saaledes, at Bogholderen til Kvæstor kan afgive de befalede Regnskabsoversigter med tilhørende Forklaringer saa betimelig, at de inden hvert Aars 30. Juni kunne være afsendte fra Kvæsturen med dennes Indberetning om de vedkommende Stiftelsers økonomiske Forfatning for det afvigte Finansaar, hvormed tillige følge de af Kassekontroløren affattede og af Bogholderen attesterede Aktivfortegnelser. Oven nævnte Specialregnskaber, nemlig fra de lærde Skoler, Døvstummeinstituttet og de Seminariefonden vedkommende Regnskaber blive paa samme Maade som hidtil summarisk at overføre i Hovedbøgerne, og skulde de ikke være indkomne til den af Ministeriet foreskrevne Tid, har Bogholderen derom at gjøre Beretning til Kvæstor, for at Indsendelsen saa vidt muligt kan paaskyndes. Regnskabsoversigterne skulle, ligesom hidtil, indeholde en Sammenligning mellem Finanslovens Positioner og de virkelige Indtægts- og Udgiftsbeløb med oplysende Anmærkninger til de forskellige Poster og en Balance, som viser Stiftelsernes Formue-Status ved Finansaarets Begyndelse og Udgang, hvilken Balance til Bevis paa Regnskabernes Rigtighed maa nøjagtig stemme med Formuens Forøgelse eller Formindskelse i Følge Oversigterne. Disse Oversigter, der tillige indføres i Hovedbøgerne, afgives in triplo for Universitetets og Kommunitetets Vedkommende og for de øvrige Kasser in duplo, med Undtagelse af Metropolitanskolen, for hvilken kun udfærdiges et Exemplar, da Skolens Rektor særlig tilstilles den sædvanlige Oversigt til Afbenyttelse ved Skoleprogrammet.

§ 4. Det paaligger Bogholderen at meddele vedkommende Eforer for Legaterne og Kvæstor for samtlige Kassers Vedkommende de Oplysninger, som de med Hensyn til enkelte Konti maatte forlange, ligesom han og bør benytte det Kjendskab til Regnskabsførelsens Detail, som han erholder ved Overførslerne i Hovedbøgerne til at henlede Kvæstors Opmærksomhed paa de Gjenstande, som han antager at kunne gjøre en Foranstaltning fra dennes Side hensigtsmæssig eller fornøden, dog uden at herved medføre nogen Forandring i Henseende til de øvrige Embedsmænds Ansvar for deres Embedsførelse. Desuden er han pligtig at meddele Kassekontroløren de fornødne Underretninger om vedkommende Kontis Status, naar der kan være Tvivl, om de indkomne Regningers Beløb kunne afholdes af de paagjældende Konti, ligesom han ogsaa, dersom enkelte Budgetsummer desuagtet overskrides, strax derom bør gjøre Indberetning til Kvæstor.

§ 5. Bogholderen affatter de befalede Kvartalextrakter paa den Maade, som nu er eller senere maatte blive foreskrevet, og afgiver disse til Kvæstor senest 1 Maaned efter hvert Kvartals Udgang; dog behøves for Finansaarets første Kvartal kun at afgives en Kontinuations-Extrakt, vedkommende det foregaaende Aars Regnskab, saaledes at den første Extrakt i hver Finansaar kommer til at omfatte Tidsrummet fra 1. April til 30. Sept. Desuden skal han betimelig affatte og tilstille Kvæstor de sædvanlige Repartitioner og Beregninger m. v., som alene hensigtsmæssig kunne affattes i Henhold til Hovedbøgerne, saasom: maanedlige Beregninger over samtlige Lønninger med Sædomskrivningstillæg, Pensioner og Understøttelser, med Opgivelse om Af- og Tilgangen siden den foregaaende Maaned; de halvaarlige Beregninger over Legatkapitalernes Renter, samt over det Universitetet tilkommende Administrationsgebyr og andre Indtægter fra Legatkassen; de halvaarlige Fortegnelser over, hvorledes Legaternes kontante Beholdninger ere bleve sikrede ved Udlæg i den fælles Obligationsmasse; halvaarlige Beregninger over Huslejeportionerne; lignende Fortegnelser over de i den almindelige Skolefond indestaaende Oplagspenge; Anmeldelser om, hvad der tilfalder Staden Kjøbenhavns Kasse af den til Frue Kirkes Kasse indbetalte Brændeafgift; de sædvanlige Fortegnelser for Sorø Akademis Vedkommende over Lønning til Skolelærere, Bondefogder og Kirkeværgere, over Godtgjørelse for Brød og Vin til Kirkerne, Refusioner, der udredes af Akademiets Kasse og Understøttelser af Holbergs, Kalkreutzs og Müllers Legater; og hvad lignende Beregninger, der for øvrigt maatte fordres. For saa vidt der paa nogle af disse Beregninger, for hvis Rigtighed Bogholderen staar til Ansvar, skal bygges en Udgiftsordre til Kassereren,

har han at forelægge Kvæstor samme til Approbation og Anvisning, hvilken dog kun anses meddelt under Reservation af Revisionens Udsættelser med Hensyn til Beregningernes Rigtighed.

§ 6. Ved Udløbet af ethvert Kvartal afgiver Bogholderen til Kvæstor de sædvanlige Restancelister over udestaaende Kontingenter for Elever i Døvstummeinstituttet og Døvstummeskolen efter Talemethode, ligesom han betimelig tilstiller vedkommende Underretning om, hvad der er at betale for udgaaede eller nye indkomne Elever. Restancelister over udestaaende Renter og Kapitalafdrag samt Jordebogsafgifter affattes nu henholdsvis af Kassekontroløren og Forvalteren i Kvæsturen, hvorimod Bogholderen halvårlig d. 1. Sept. og 1. Marts afgiver Fortegnelser over enkelte andre udestaaende Restancer af samtlige Kassers Indtægter.

§ 7. Bogholderen skal meddele Kvæstor alle til Brug ved Korrespondancen og de løbende Sagers Expedition samt til Affattelse af Budgetterne og til Kasseundersøgelser nødvendige Oplysninger, Erklæringer og Udskrifter af Hovedbøgerne og navnlig ved hvert Aars Udgang meddele den befalede Udskrift af Kontoerne for de Moltkeske Legater. Ligeledes afgiver han til Kvæstor inden hvert Aars 1. Sept. de sædvanlige Beretninger om, hvilke Omtaxationer og Naboattester der efter de gjældende Regler i Aarets Løb blive at tilvejebringe, samt hvilke Panteobligationer, der som 19 Aar gamle blive paa ny at vedtage. Saa har han og i betimelig Tid inden Terminen at meddele Kvæstor, hvad der kan frugtbargjøres for Legatkassen, J. L. Smiths Legat, Frue Kirkes Bygningsfond, Seminariefonden eller andre af de mindre særlige Fonds. Til Ligningskommissionen i Kjøbenhavn affattes den sædvanlige årlige Beretning om de ved Kvæsturen udbetalte Lønninger, Pensioner m. v.

§ 8. I den Journal, som det er paalagt Kassekontroløren at føre over de forskjellige Ordre og Kommunikationer, som Kvæstor meddeler Regnskabsførerne til Efterretning eller Iagttagelse, kvitterer Bogholderen for de Breve og Bilag, som skulle fremlægges ved Hovedbøgerne og meddeler Paategning om Forevisning af de øvrige Sager.

§ 9. Til Assistance gives Bogholderen en Skriver til udelukkende Afbenyttelse, ligesom han ogsaa er berettiget til at anvende indtil 100 Rdl. årlig til Extraafskrivning af Regnskabsoversigter m. v., som betales efter Regninger, attesterede af Bogholderen og anviste af Kvæstor.

§ 10. Bogholderen skal være tilstede paa Kontoret hver Søgnedags Formiddag fra Kl. 9—2, ligesom han ogsaa, da Bogholderposten nu er et selvstændigt Embede, der ikke uden speciel Tilladelse maa forbindes med nogen anden Bestilling eller Betjening, er pligtig, saa ofte de ham overdragne Forretninger gjøre det nødvendigt eller det af Kvæstor foreskrives, ligeledes til andre Tider paa Dagen at være tilstede paa Kontoret.

§ 11. I øvrigt har denne Embedsmand at betragte Kvæstor som sin nærmeste Foresatte.

— Ved Skrivelse af 5. Juli 1869 bemyndigede Konsistorium Kvæstor til at meddele Kvæsturens Kasserer, Justitsr. Friis, Tilladelse til at foretage en Helbredsrejse paa 6 Uger fra d. 11. Juli til d. 23. Avg. s. A. samt til under hans Fraværelse og paa hans An- og Tilsvær at konstituere Fuldmægtig P. Lund til at udføre de Kassereren paahvilende Forretninger. Lignende Bemyndigelse meddelte Konsistorium ved Skrivelse af 25. Novbr. 1870 under Justitsr. Friis' Sygdom i samme Efteraar.

Efter Andragende entledigedes Justitsr. Friis som Kasserer i Universitetskvæsturen fra 1. Febr. 1871 i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 28. Jan. s. A., ved hvilken derhos Fuldmægtig Lund paa eget An- og Tilsvær konstitueredes i den nævnte Stilling mod en Godtgjørelse, der vilde være at beregne af det Justitsr. Friis tillagte faste Lønningsbeløb af 1600 Rdl. årlig med dertil hørende Sædomskrivningstillæg. De Fuldm. Lund paahvilende Forretninger besørgedes under hans Konstitution efter nærmere Foranstaltning af Kvæstor, mod at Fuldm.

mægtiglønningen for dette Tidsrum stilledes til hans Raadighed, Ved under s. D. at meddele Konsistorium Underretning herom begjærede Ministeriet Forslag til, hvilken Lønning der vilde være at tillægge den nye Kasserer, og hvilken Kavtion der burde stilles for de ham betroede Oppebørsler. Hvad angik de af Kassereren hidtil oppebaarne Procentbeløb for Inkassationen af Betaling for Adgangskort til den polytekniske Lærestalt og til Universitetets kemiske Laboratorium ansaa Ministeriet det for en Selvfølge, at disse, da Forholdet var ordnet ved kgl. Resol. 24. Marts 1843 (Selmers Aarb. f. 1843 S. 75—76) maatte bortfalde, hvorimod der intet vilde være til Hinder for, at han fremdeles, som hidtil, nød Procenter for Inkassationen af Professorernes Forelæsningshonorarer. Efter Konsistoriums Forslag blev Kassererposten opslaaet vakant med en aarlig Lønning af 1600 Rdl. uden Adgang til Pension og saaledes, at der som Sikkerhed for Oppebørslerne stilledes en Kavtion af 10,000 Rdl. i anordningsmæssige Effekter.

Ved Ministeriets Skrivelse af 6. Maj 1871 blev derefter Kassekontrolør Carl Johan Frydensberg beskikket til Kasserer i Kvæsturen. Af Ministeriet var under 14. Marts s. A. udfærdiget følgende

Instrux for Kassereren.

§ 1. Den i Universitetskvæsturen ansatte Kasserer har at udføre Kassererforretningerne, for saa vidt de foregaa i Kjøbenhavn, ved samtlige under Kvæsturen henlagte Stiftelser og Kasser, nemlig: 1. Universitetet, 2. Kommunitetet, 3. Sorø Akademi, 4. Legatkassen, 5. J. L. Smiths Legat, 6. Den almindelige Skolefond, 7. Metropolitanskolen, 8. Den polytekniske Lærestalt, 9. Seminariefonden og 10. Døvstummeinstituttet.

§ 2. For hver af bemeldte 10 Kasser føres en særskilt Kassebog, hvori samtlige, den paagjældende Kasse vedkommende Indtægter og Udgifter optages strax, naar de passere Kassen. I Kassebogen for Sorø Akademi bliver ligeledes efter de ved hver Uges Udgang modtagne Afregninger fra Kontoret i Sorø at specificere alle der besørgede Ind- og Udbetalinger, som vedkomme det i Kvæsturen aflæggende Hovedregnskab og derfor i Sorø kun ere behandlede som Ind- og Udtællinger for Kvæsturen. Dog er det ikke nødvendigt for Akademiets Vedkommende at specificere hver enkelt Indbetaling af Arvefæsteafgifter eller Tiender; men disse 2de Indtægter kunne optages summarisk for hver Uge, efter de dertil i bemeldte Afregninger anlagte særskilte Rubriker. Samtlige Kassebøger skulle være paginerede, gjennemdragne, forsynede med Kvæsturens Segl og af Kvæstor avtoriserede til at gjælde for et Regnskabsaar. De skulle føres saaledes, at de indeholde tilstrækkelig Forklaring om de passerede Indtægter og Udgifter og saa fuldstændig og tydelig, at Kassebeholdningen til enhver Tid deraf kan erfares. Der maa intetsteds i Kassebøgerne hverken paa Indtægts- eller Udgiftssiderne være oversprungne Steder, men hver Side skal fuldskrives. Heller ikke maa nogen Rasur finde Sted, men hver indløben Fejl bør rettes saaledes at det kan ses, hvori Fejlen har bestaaet. Saa vel Indtægts- som Udgiftssiderne skulle, naar de ere fuldskrevne, strax optælles og transporteres. De specielle Indtægts- og Udgiftssummer skulle ved hver Kontordags Slutning konfereres med Kontrakassebøgerne, og ved hver Uges Udgang har Kassekontroløren under sin Haand at attestere i Kassererens Kassebøger, at de for den afvigte Uges Vedkommende ere overensstemmende med Kontrakassebøgerne. Kassebøgerne skulle afsluttes, saa snart alle det paagjældende Regnskabsaars Indtægts- og Udgiftsposter ere berigtigede og i det seneste inden en Maaned efter Regnskabsaarets Udlob, saafremt ikke Specialregnskabs Udeblivelse eller manglende Bestemmelser angaaende enkelte Indtægts- og Udgiftsposter gjøre en længere Udsættelse nødvendig.

§ 3. Samtlige af Kassekontroløren eller Forvalteren affattede eller udfyldte Kvitteringer for Beløb, der skulle indbetales, blive, efter at Indbetalingerne ere skete og Kvitteringerne underskrevne af Kassereren, af denne at levere til Kassekontroløren, for af ham at indføres i Kontrakassebøgerne og forsynes med Noteringspaategning, samt for derefter at afgives til de betalende, med mindre disse udtrykkelig maatte fordrø strax at erholde Kassererens Kvittering, for selv

at lade den notere af Kontroløren. For de kongelige og offentlige Aktivers Vedkommende hæver Kassereren Renter og Udbytte i vedkommende Kasser i Følge de af Kontroløren efter Obligationsbøgerne for hver Forfaldstid affattede Fortegnelser. De til Kvæsturen indkomne Pengebreve modtages af Kassereren og noteres af Kontroløren i den dertil anlagte Kontrolbog, hvorefter de med Pengene fulgte Bilag strax afgives enten til Forvalteren, for saa vidt de vedkomme Jordebogsvæsenet, eller til Kontroløren, naar de angaa andre Indtægter, for at der af dem kan blive udfærdiget Kvitteringer, som derefter underskrives af Kassereren og tilbageleveres Kontroløren til Notering og Afsendelse.

§ 4. Kassereren maa, for saa vidt der ikke haves en fast staaende Udgiftsordre, ikke udbetale noget Beløb af Kassen, førend det af Universitetets Kvæstor er anvist til Udbetaling, og maa derhos paase, at rette vedkommende for de udbetalte Beløb give behørigte Kvitteringer. Disse blive, naar Udbetalingen er sket, at levere til Kontroløren til Indførelse og Notering, hvorefter de tilbageleveres Kassereren til Opbevaring. Over udlagt Porto og de sædvanlige Kontorudgifter føres derimod en særskilt Bog, hvoraf Udskrift ved Finansaarets Udgang afgives til Kvæstors Anvisning.

§ 5. Ethvert Indtægts- og Udgiftsbilag gives strax ved Expeditionen Paategning om, til hvilken Kasse det henhører, og det samme Numer, hvorunder det er fremlagt ved Kassebøgerne samt hvilket Regnskab det vedkommer. De af Kassereren førte Kassebøger med bemeldte Bilag udgjøre hans Kasseregnskaber, som blive at undergive Revision og Decision. Revisionens Udsættelser har han at besvare inden Udløbet af den i hvert enkelt Tilfælde fastsatte Tid.

§ 6. Ved hver Udgang affatter Kassereren nøjagtige Ekstrakter over alle de Ind- og Udtællinger, som i den forløbne Uge ere passerede fra Universitetets, Kommunitetets, den almindelige Skolefonds og Sorø Akademis Kasser, samt 4 Stkr. Oversigter, som vise Beholdningen eller Underbalancen for hver enkelt af alle under Kvæsturen hørende Kasser og den samlede Beholdning med Forklaring om, hvad deraf er indsat til Forrentning i Bankerne. Disse Ekstrakter og Oversigter leveres Mandag Middag i den paafølgende Uge til Kontrolørens Attestation, hvorefter 1 Exemplar af Oversigten afgives til Ministeriet og de 3 Exemplarer samt Ugeekstrakterne til Kvæsturen. Paa samme Maade affattes ved hver Maanedes Udgang Maanedsextrakter for Legatfonden, Smiths Legat, den polytekniske Læreanstalt, Metropolitanskolen, Seminariefonden og Døvstummeinstituttet, der naar de ere attesterede, afgives til Kvæstor. For Legatfonden og Smiths Legat tilstilles desuden Konsistorium et Exemplar, og et lignende afgives til Bestyrelsen for polyteknisk Læreanstalt for sidst nævnte Kasses Vedkommende.

§ 7. Ved hver Kontordags Slutning maa den samlede kontante Kassebeholdning ikke overstige 5000 Rd. Hvad der er mere i Kassen, indsættes endnu samme Dag til midlertidig Forrentning i Privatbanken eller hvilket andet Institut Ministeriet mulig i Fremtiden maatte bestemme. Om disse Beløb skulle indsættes til Uddrag paa Anfordring eller paa 1 Maanedes Opsigelse, bestemmes i hvert enkelt Tilfælde af Kvæstor. Uddrag af Banken kan kun ske, naar den af Kassereren underskrevne Kvittering for Tilbagebetaling af Summer, der ere indsatte paa Anfordring, eller den af ham udstedte Anvisning paa, hvad der er indsat paa Opsigelse, medunderskrives af Kvæstor, uden hvilket bemeldte Kvitteringer og Anvisninger ere ugyldige. Paa en særskilt Afdeling i Universitetets Kassebog optages alle foran nævnte til Forrentning i Banken indbetalte og igjen uddragne Beløb med Forklaring om de deraf hævdede Renter, som midlertidig opføres i en samlet Sum paa de i § 6 ommeldte ugentlige Oversigter og ved Finansaarets Udgang deles mellem vedkommende Kasser efter de derom gjældende Regler. I denne Anledning skulle alle Kvitteringer for Indbetalinger eller Uddrag af Banken strax forevises Kassekontroløren til Notering, hvorefter Kvitteringerne for de paa Opsigelse indsatte Beløb afgives til Kvæstor, hvorimod Kvitteringerne for de paa Anfordring indsatte Summer, naar de ere foreviste Kvæstor og indførte i en af ham dertil indrettet Bog, strax nedlægges i en Portefeuille i den i Kassererkontoret værende Jærnpengekasse.

§ 8. Kassereren opbevarer alle under Kvæsturen hørende Prioritets- og andre private Obligationer med tilhørende Taxationsforretninger m. v. i det dertil bestemte Jærnskab, hvortil han ene har Nøglen, og er saaledes ansvarlig for

samtlige disse Aktiver, saa vel som for de i samme Skab beroende vigtigere Papirer, hvorover han fører en særlig Bog. Alle under Kvæsturen hørende kongelige og offentlige Obligationer og Aktier med tilhørende Kupons samt deponerede Effekter opbevarer Kassereren ligeledes, men i en anden dertil anskaffet Jærnblicationskasse, hvortil han har Nøglen; men da Kvæstor har Nøglen til en for Kassen anragt Hængbelaas, er Kvæstor med Kassereren solidarisk ansvarlig for alle de Aktiver, som skulle beroe i denne Obligationkasse. Over de Obligationer m. v., som udtages til Vedtagelse, Tinglæsning eller deslige, fører Kassereren en Protokol, hvori han lader vedkommende kvittere for Modtagelsen, hvilken Kvittering derefter bør forevises Kontroløren til Notering i den af ham førte Obligationbog.

§ 9. Kassereren udfylder Kvitteringerne for Lønninger, Pensioner og Understøttelser efter de af Bogholderen affattede og af Kvæstor anviste maanedlige Fortegnelser med Angivelse af de Budgetposter, som paa bemeldte Fortegnelser ere opførte. For saa vidt Udbetalingerne skulle ske i Sorø, sender han før Forfaldsdagen Kvitteringsblanketterne til Kontoret i Sorø. Han har derhos at paase, at de efter de gjældende Regler fornødne Leveattester og andre lignende Bevisligheder for Udbetalingen tilvejebringes, samt at der afkortes og føres Kassen til Indtægt, hvad der er beordret at skulle indeholdes i de paagjældendes Lønninger m. v. til Præmier for Livsforsikring og Overlevelsereente, Lønningsforskud, Afdrag paa Laan, Renter og andet deslige saa betids, at Kassen til ingen Tid staar i Forskud. Til dette Øjemed skal han føre en Protokol over alle slige beordrede Indholdelser og Indbetalinger til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten eller andre Steder med nøjagtig Angivelse af Forfaldstiden for hvert enkelt Tilfælde, og har da i betimelig Tid at indbetale Beløbene i vedkommende Kasser, da han i modsat Fald selv bærer alt det Tab, som derved maatte opstaa.

§ 10. Kassereren skal, naar det af Kvæstor overdrages ham, uden Vederlag besørge Renterestancers og Kapitalers Inddrivelse ved Søgmaal, for saa vidt disse Forretninger skulle udføres i Kjøbenhavn eller de ved Staden værende Birker.

§ 11. Over de forskjellige Ordre og Kommunikationer, som Kvæstor meddeler Regnskabsførerne til Efterretning eller Iagttagelse, fører Kassekontroløren en Journal, hvori Kassereren kvitterer for de Breve, der skulle benyttes som Kassebilag og giver Tilstaaelse om Forevisning af de øvrige, som skulle fremlægges af Kvæsturens andre Embedsmænd.

§ 12. Kassereren udleverer ligesom hidtil, men uden særligt Vederlag, de fra polyteknisk Lærestanstalt, samt fra Universitetets kemiske og fysiologiske Laboratorier modtagne Adgangskort til Forelæsninger, Øvelser, Examina m. v., og modtager den derfor fastsatte Betaling, hvorover han fører behørigte Fortegnelser. De indkomne Beløb føres i Løbet af hvert Semester til Indtægt for de paagjældende Kasser i større runde Summer og Resten ved Semestrets Udløb, efter at de oven nævnte Fortegnelser af vedkommende Bestyrere ere gennemgaaede og befundne rigtige.

§ 13. I øvrigt har han som Kasserer i det hele at holde sig Frd. 8. Juli 1840 eller senere Lovbestemmelser om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen efterrettelig.

§ 14. Kassereren skal i Anledning af de daglige Expeditioner være tilstede paa Kontoret hver Søndags Formiddag fra Kl. 9 til 2, ligesom han ogsaa, da Kassererposten ikke uden speciel Tilladelse maa forbindes med nogen anden Bestilling, er pligtig ogsaa til andre Tider paa Dagen at være tilstede i Kontoret, naar de ham overdragne Forretninger gjøre det nødvendigt, eller han derom af Kvæstor tilsiges, saasom ved Kasseundersøgelse eller Optagelse og Nedlæggelse af Aktiver m. v., ligesom han i det hele har at betragte Kvæstor som sin nærmeste Foresatte.

§ 15. Til Assistance ved Renskrivning og deslige skal han være berettiget til at benytte den hos ham og Forvalteren i Forening ansatte Skriver.

§ 16. Det er en Selvfølge, at hvad enten Kassereren selv eller et Bud besørger Pengesummer hævdede eller udbetalte, staar Kassereren selv til Ansvar for samme.

Efter at Kassererposten var blevet besat, androg Kvæstor om, at der maatte

anvises Kasserer Frydensberg 90 Rdl. aarlig som Erstatning for det bortfaldne Sædomskrivningstillæg. Herpaa svarede Ministeriet imidlertid i Skrivelse af 22. Maj 1871, at en saadan Erstatning formentlig ikke kunde tilkomme ham, eftersom saa vel selve Tillæget som Godtgjørelsen for samme fuldstændig maatte antages at være bortfaldet for de Bestillingsmænd og Betjente, som bleve antagne, efter at Lønningsloven af 25de Marts 1871 var udkommet, og derefter lønnedes af den ved Lovens § 8 bevilgede samlede Sum. At der ved Ministeriets Skrivelse af 3. April s. A. blev tillagt Kassererposten en Godtgjørelse, der var beregnet til 90 Rdl. aarlig, var nemlig en nødvendig Følge af, at der ved Skrivelse af 28. s. A. udtrykkelig var tilsagt Fuldmægtig Lund for den Tid, han paa eget An- og Tilsvar maatte være konstitueret i Kassererposten, en Godtgjørelse, der skulde beregnes af en aarlig Lønning paa 1600 Rdl. »med dertil hørende Sædomskrivningstillæg«. Efter hvad der forelaa i de Forhandlinger, der gik forud for Opslaget af Kassererposten som vakant, saa vel som efter Udtrykkene i selve Opslaget, hvor intet var nævnt om Sædomskrivningstillæg eller Godtgjørelse derfor, skjønnede Ministeriet heller ikke rettere, end at man fra alle Sider var gaaet ud fra, at intet saadant Tillæg eller Godtgjørelse derfor tilkom den, der eventuelt maatte blive ansat i Pladsen.

I Skrivelse af 3. Juni mindede Kvæstor om, at Kassererposten var blevet opslaaet vakant paa et Tidspunkt, da endnu alle Bestillingsmænd havde Sædomskrivningstillæg. Ved den nye Lønningslov af 25. Marts 1871 bortfaldt den tidligere Omskrivning, idet der til Ministeriets Raadighed blev stillet en samlet Lønningssum alene i Penge. Denne Lønningsmaade var allerede i de tidligere Udkast, som vare forelagte i de foregaaende Rigsdagssamlinger, bragt i Forslag af Ministeriet. Saaledes var der i det Folketinget i 1868—69 forelagte Forslag til Lønningsloven til de egentlige Lønninger for Universitetets og Kommunitetets Bestillingsmænd foiet et Beløb til Sædomskrivning af 2301 Rdl.*), der svarede til, hvad de paagjældende havde oppebaaret som Tillæg i Gjennemsnit af en vis Aarrække. Den foreslaaede samlede Lønningssum, hvorunder dette Tillæg var indbefattet, blev imidlertid under Behandlingen nedsat til et saadant Beløb (25,250 Rdl.), at det vel blev tilstrækkeligt til Afholdelse af de aarlige Lønninger, hvorover specificerede Fortegnelser af Ministeriet i sin Tid bleve afgivne til Rigsdagen, men derimod som Lønningsforbedring kun til lidt over Halvdelen af, hvad de paagjældende Bestillingsmænd havde oppebaaret i Sædomskrivningstillæg i Gjennemsnit af 9 eller 10 Aar. Heraf fremgik, at det havde været paatænkt at give Bestillingsmændene et lille Tillæg som Erstatning for den bortfaldne Sædomskrivning; men hvorledes dette Tillæg skulde fordeles, beroede alene paa Ministeriets Bestemmelse, da ingen af de omhandlede Bestillingsmænd havde Ret til at forlange nogen Andel deraf, lige saa lidt som de tidligere efter Loven af 1858 kunde gjøre Fordring paa Sædomskrivningstillæg. Da Ministeriet imidlertid hidtil havde tilstaaet enhver Bestillingsmand et saadant Tillæg i Forhold til, hvad der efter en vedtagen Skala og efter Størrelsen af det disponible Beløb kunde tilfalde ham, blev der ved Forslaget til Fordelingen af den ved L. 25. Marts 1871 bevilgede samlede Lønningssum optaget en Erstatning for det ophørte Sædtillæg til hver enkelt Bestillingsmand. Paa dette Forslag, som under 3. April s. A. blev approberet af Ministe-

*) Univ. Aarb. f. 1864—71 I. S. 173.

riet, var opført 90 Rdl. for den da ledige Kassererpost. Ligesom Kvæsturen stod i den Formening, at det var Ministeriets Hensigt, at dette Tillæg maatte udbetales ikke alene under Konstitutionstiden, men ogsaa til Eftermanden i Henhold til de Regler, som tidligere bleve fulgte med Sædtillæg, saaledes var Kvæstor overbevist om, at Kontroler Frydensberg kun under denne Forudsætning søgte Posten, idet den Indtægtsforøgelse, han ellers vilde opnaa, ikke vilde staa i noget passende Forhold til det langt større Ansvar, der paahvilede ham som Kasserer. Et Vederlag af 1690 Rdl. uden Pensionsret og uden Aldersoprykning vilde næppe være for højt, naar man tog Hensyn til de med Posten forbundne, meget betydelige Oppebørsler og Udbetalinger med deraf følgende Ansvar, og til, at det paahvilede Kassereren at stille den højeste Kavtion, som Staten forlangte af sine langt bedre lønnede og pensionsberettigede Oppebørselsbetjente.

Allerede for en længere Aarrække tilbage, da Prisen paa alle Livsfornødenheder langt fra var saa høj som i de senere Aar, blev Lønnen ansat til 1600 Rdl. foruden det Sædtillæg, som Ministeriet stadig havde ladet Kassereren tilflyde; skulde al Erstatning for dette Tillæg nu bortfalde, vilde Posten endog blive ringere aflagt, end den var til 1. April 1862, uagtet Forretningerne fra den Tid bleve betydelig udvidede ved Henlæggelsen af Sorø Akademis Kassevæsen under Kvæsturen, for hvilket forøgede Arbejde og Ansvar den afgaaede Kasserer erholdt et personligt Tillæg af 200 Rdl., der ved sidste Vakance blev inddraget i Forbindelse med Procenterne for Opkrævningen af Forelæsningsgebyrerne til den polytekniske Lærestalt og Universitetets kemiske Laboratorium. At der ikke i Opslaget om den ledige Post var optaget noget Tillæg, var ganske i Overensstemmelse med, hvad der tidligere havde været Tilfældet. Hverken ved Opslagene om Kassekontrolerposten i de 2 sidste Vakancer eller om Forvalterposten i Kvæsturen eller om Kassererposten i Sorø var der gjort nogen Bemærkning om Sædtillæg; men desuagtet havde alle de udnævnte erholdt et saadant Tillæg. Enhver Ansøger om Kassererposten, som kjendte de hidtil fulgte Regler, havde derfor efter al Sandsynlighed regnet paa dette Tillæg eller en Godtgørelse derfor.

Konsistorium, hvis Erklæring herover Ministeriet havde begjæret, erklærede sig i Skrivelse af 5. Juli enigt med Kvæstor i, at Billighed i høj Grad talte for, at det omspurgte Lønningstillæg ydedes Kasserer Frydensberg, idet det ikke skjønnede rettere, end at han, saaledes som Forholdene stillede sig paa den Tid, han søgte Kassererembedet, havde Grund til at vente, at en Erstatning for Sædomskrivningstillæget vilde blive ham til Del, ligesom han under en modsat Forudsætning saa godt som ikke vilde opnaa nogen Forbedring i sin Stilling ved Befordringen til Kassererposten.

Herefter tilskrev Ministeriet under 19. Juli 1871 Kvæstor, at det nævnte Beløb af 90 Rdl. aarlig vilde være at udbetale ham i Forbindelse med og paa samme Maade som hans Lønning.

— Efter Indstilling fra Konsistorium tilstod Ministeriet ved Skrivelse af 20. Juni 1865 Kassereren i Universitetskvæsturen, Justitsraad Friis, som Erstatning for et ved Fejltælling lidt Tab et Beløb af 100 Rdl. for Aaret 1865—66 samt for hvert følgende Aar et Beløb af 50 Kr. af Kvæsturudgifternes Konto. Samme Erstatning af 50 Rdl. tilstodes ogsaa ved Skrivelse af 22. Maj 1871 Kasserer Frydensberg.

Om Besættelsen af den ved Kasserer Frydensbergs Ansættelse som Kasserer

ledig blevne Post som Kassekontrolør i Universitetskvæsturen henvises til Aarb. f. 1871—73 S. 395.

— Ved Skrivelse af 24. Febr. 1871 bevilgede Ministeriet efter Konsistoriums Indstilling, at der af det Beløb, som indvandttes derved, at det Justitsr. Friis tilstaaede personlige Tillæg ved denrøes Afgang var bortfaldet, tillagdes Assistent i Kvæsturens Bogholderkontor Jørgensen 100 Rdl aarlig fra 1. Marts s. A. som personligt Tillæg.

— Efter at Kassekontrolør i Universitetskvæsturen, Kammerraad Gede under 22. Okt. 1863 af Ministeriet var blevet udnævnt til Bogholder for samtlige under Kvæsturen bestyrede offentlige Stiftelsers Midler, jfr. Lindes Medd. f. 1857—63 S. 620—21, blev Fuldmægtig i Kvæsturen Carl Johan Frydensberg ved Ministeriets Skrivelse af 3. Maj 1864 udnævnt til Kassekontrolør, saaledes som Forretningerne for denne vare bestemte ved Ministeriets Skrivelse af 31. Dec 1856 (Lindes Medd. f. 1849—56 S. 879) samt med en aarlig Lønning af 1400 Rdl. af Universitetets Kasse. Under 25. Juni næst efter udfærdigede Ministeriet følgende

Instrux for Kassekontroløren.

1. Den i Universitetskvæsturen ansatte Kassekontrolør skal være pligtig at udføre Kassekontrollen ved samtlige under Kvæsturen henlagte Stiftelser og Kasser, nemlig: 1. Universitetet, 2. Kommunitetet, 3. Sorø Akademi, 4. Legatkassen, 5. J. L. Smiths Legat, 6. Frue Kirkes extraordinære Bygningsfond, 7. det lærde Skolevæsen, 8. Metropolitanskolen, 9. Den polytekniske Lærestanstalt, 10. Seminariefonden og 11. Døvstummeinstituttet.

2. For hver af bemeldte 11 Kasser føres en særskilt Kontrakassebog, hvori samtlige, den paagjældende Kasse vedkommende Indtægter og Udgifter optages strax, naar de passere Kassen, med behørig Forklaring om, til hvilke Budgetkonti de skulle henføres. Paa en særskilt Afdeling i Universitetets Kontrakassebog optages alle til Forrentning i Banken indbetalte og igjen udbetalte Beløb, med Forklaring om de deraf hævdede Renter, som ved Finansaarets Udgang deles mellem vedkommende Kasser efter de derom gjældende Regler. I bemeldte Anledning skulle alle Kvitteringer for Indbetalinger eller Uddrag af Banken strax forevises Kassekontroløren til Notering. Desuden udfører Kassekontroløren den befalede Kontrol med alle til Kvæsturen indkomne Pengebreve, som strax indføres i den dertil anlagte Kontrolbog, med Forklaring om, til hvilke Kasser Pengene ere indsendte, hvorefter han skal paase, at Beløbene strax tages til Indtægt for vedkommende Kasser, og at derfor tilstilles Indsenderne behørigte Kvitteringer. For saa vidt Pengebrevene ikke ere adresserede til Kvæsturens Kassererkontor, men enten til Kvæstor, Kassereren eller Forvalteren personlig, blive de dog at optage i Kontrolbogen; men naar de derefter ere aabnede af vedkommende, og det da viser sig, at de ikke vedkomme nogen af de under Kvæsturen henhørende Kasser, bliver derom at gjøre Forklaring i Kontrolbogen.

3. De i foranstaaende Post foreskrevne 11 Kontrolkassébøger, skulle være paginerede, gjennemdragne, forsynede med Kvæsturens Segl og af Kvæstor avtoriserede til at gjælde for et Regnskabsaar. De skulle føres saaledes, at de til enhver Tid afgive en saa fuldstændig og tydelig Kontrol med de paagjældende Kassers Indtægter og Udgifter, at Kassebeholdningen til enhver Tid deraf kan erfares, og Iremdeles indeholde en saa tilstrækkelig Forklaring om bemeldte Indtægter og Udgifter, at Hovedbøgerne derefter kunne føres, uden at Bogholderen behøver at efterse de udstædte Kvitteringer eller andetstedsfra at søge Oplysning om, paa hvilke Konti i Hovedbøgerne Beløbene skulle opføres. Samtlige Indtægter og Udgifter skulle derfor specificeres i Kontrolbøgerne uden Henvisning til Kassererens Bilag, dog saaledes, at de specielle Indbetalinger af Landgilde og Tiender opføres i dertil i Kontrakassébøgerne anlagte særskilte Rubriker og først ved hver Kontordags Slutning summarisk overføres til Hovedbøgerne. Der maa intetsteds i Kontrakassébøgerne hverken paa Indtægts- eller Udgiftssiderne være oversprungne Steder, men hver Side skal fuldskrives. Heller ikke maa nogen Radering finde Sted,

men hver indløben Fejl bør rettes saaledes, at det kan ses, hvori Fejlen har bestaaet. Saa vel Indtægts- som Udgiftssiderne skulle, naar de ere fuldskrevne, strax optælles og transporteres. De specielle Indtægts- og Udgiftssummer skulle ved hver Kontordags Slutning konfereres med Kassererens Kassebøger. Ved hver Uges Udgang har Kassekontrolløren under sin Haand at attestere i Kassererens Kassebøger, at de for den afvigte Uges Vedkommende ere overensstemmende med Kontrakassebøgerne, ligesom han og har at attestere de af Kassereren affattede Ugeextrakter, der skulle afleveres af Kassereren Mandag Middag, at de stemme med Kontrakassebøgerne, og det saa betimelig, at de ved den næste Kontordags Begyndelse kunne afgives til Kvæstor. Naar det ved fornævnte Konference viser sig, at Kassereren i sine Kassebøger har taget Beløb til Indtægt, hvorfor der er udstedt Kvitteringer, som ikke ere blevne noterede af Kontrolløren, bør disse Indtægtssummer lige fuldt efter Kassererens Kassebøger strax optages i Kontrakassebøgerne med udtrykkelig Bemærkning om de manglende Noteringspaategninger, for saa vidt disse burde have fundet Sted. Derimod bør intet Udgiftsbeløb optages i Kontrakassebøgerne uden efter den originale Kvittering, som Kassereren har at forevise Kassekontrolløren og denne at give Paategning om Notering. Kontrakassebøgerne skulle afsluttes, saa snart alle det paagjældende Aars Indtægts og Udgiftsposter ere berigtigede og i det seneste inden en Maaned efter Regnskabsaarets Udløb, saafremt ikke Specialregnskabs Udeblivelse eller manglende Bestemmelser angaaende enkelte Indtægts- og Udgiftsposter gjør en længere Udsættelse aldeles nødvendig, i hvilket Tilfælde dog derom bliver at gjøre betimelig Indberetning til Kvæstor før den foreskrevne almindelige Afslutningstid.

4. Kassekontrolløren skal skrive eller udfylde alle de Kvitteringer, der skulle udstedes for Indbetalingerne til fornævnte Kasser, dog med Undtagelse af: a) Kvitteringer for Renter, som hæves i de offentlige Kasser hvor Kvitteringerne i Almindelighed udstedes af vedkommende Avtoriteter paa Stedet; b) Kvitteringerne for samtlige Jordebogsindtægter, som udfyldes af den i Kvæsturen ansatte Forvalter og af ham afgives til Kassereren, og c) Kvitteringer for Gager, Pensioner og Understøttelser, som indtil videre blive at udfylde af Kassereren efter de af Bogholderen affattede og af Kvæstor anviste maanedlige Fortegnelser, med Hensyn til hvilke sidste Kvitteringer det dog gjøres til Pligt for Kassekontrolløren ogsaa at overtage Udfyldelsen deraf, saafremt der i Tiden findes Anledning til at fritage Kassereren for dette Arbejde. Ved Affattelsen eller Udfyldelsen af Kvitteringerne har han at iagttage, at de nøjagtig betegne de Poster, som de vedkomme og navnlig hvilket Regnskabsaar de angaa. De saaledes affattede eller udfyldte Kvitteringer for de Beløb, der skulle indbetales, skulle af Kassekontrolløren, eller for Jordebogsindtægternes Vedkommende af Forvalteren strax leveres til de paagjældende, med Tilhold om at indbetale Beløbene til Kassereren, hvorimod de udfyldte Kvitteringer for Beløb, der skulle udbetales, blive at afgive til Kassereren.

5. Samtlige af Kassekontrolløren eller Forvalteren affattede eller udfyldte Kvitteringer for Indbetalinger skulle, efter at Indbetalingerne ere skete, og Kvitteringerne ere underskrevne af Kassereren, af denne leveres til Kassekontrolløren, for af ham at indføres i Kontrakassebøgerne og forsynes med Noteringspaategninger, samt derefter at afgives til de betalende, med mindre disse udtrykkelig fordre strax at erholde Kassererens Kvittering, for selv at lade den notere af Kontrolløren. Kvitteringerne for Udbetalingerne blive derimod inden Slutningen af hver Kontordag af Kassereren at levere Kontrolløren til Indførelse og Notering, hvorefter de tilbageleveres Kassereren til Opbevaring, og først efter at dette er sket, maa fornævnte daglige Konference finde Sted.

6. Foruden de i 2den Post ommeldte Kontrakassebøger, skal Kassekontrolløren føre Kvæsturens Obligationsbøger og udfylde Kvitteringerne for alle de Renter, som betales i Kjøbenhavn, samt udfærdige de halvaarlige Fortegnelser over de Renter og Afdrag, som skulle betales i Sorø og behandles som Inkassationer for Kvæsturen. Han afskriver i Obligationsbøgerne de betalte Renter og Afdrag. Alle tilkommende Obligationer modtages af Kontrolløren for at indføres i Obligationsbøgerne, hvorefter de leveres Kassereren til Opbevaring mod hans Kvittering i Obligationsbøgerne, der saaledes skulle indeholde Bevis for, hvilke Obligationer Kassereren har i Bevaring. Over de Obligationer, som udtages, fører Kassereren derimod en Bog, hvori han lader vedkommende kvittere for Modtagelsen,

hvilken Kvittering derefter forevises Kontroløren til Notering i Obligationsbogen. Efter Obligationsbøgerne forfatter Kontroløren for hver Termins Begyndelse Fortegnelser over de kongelige og offentlige Obligationer og Aktier, hvoraf der skal hæves Renter eller Udbytte, hvilke Fortegnelser leveres Kassereren, for at han derefter kan hæve Beløbene. Som en Følge af, at Kontroløren fører Obligationsbøgerne, skal han ogsaa derefter affatte de til Indsendelse med Regnskaberne befalede Aktivfortegnelser, dog saaledes, at Renskrivningen fremdeles besørges af Kassererens Skriver. Ligeledes skal han efter hver Termins Udløb meddele Kvæstor Restancelister over udestaaende Renter og Afdrag.

7. Kassekontroløren affatter de halvvaarlige Rentedesignationer for Legaterne efter de ham af Bogholderen meddelte Fortegnelser, og meddeler Eforerne de til deres Regnskaber fornødne Notitser om de anviste Renter. Ligeledes affatter han den aarlige Fordeling for Professorernes Distributs efter den i Hovedbogen optagne Forklaring over de dertil indkomne Bidrag. Alle til Kvæsturen indkomne Regninger revideres af Kassekontroløren, som derefter forsyner dem med Anvisningspaategninger, der forelægges Kvæstor til Underskrift, og hvori nøjagtig skal angives, paa hvilke Konti i Regnskaberne Udgifterne skulle opføres, og i hvilke Aars Regnskaber de skulle optages. Uagtet Regningerne saaledes anvises af Kvæstor, skulle de dog være Gjenstand for Revision og Kassekontroløren staa til Ansvar for deres Rigtighed. I Anledning af disse Anvisninger skal han nøje agte paa de for vedkommende Kassers Udgiftsvæsen givne Forskrifter, navnlig de aarlige Finanslove, og bør han hos Bogholderen erkyndige sig om enhver Udgiftskontos Status, naar han kan nære Tvivl, om den kan afholde det paagjældende Beløb. Han skal derfor ogsaa staa Stiftelserne til Ansvar, hvis han forelægger Kvæstor nogen Anvisning til Underskrift for et større Beløb, end der er disponibelt paa den vedkommende Budgetsum, uden at gjøre opmærksom derpaa. I Anledning af de Undersøgelser, som i denne Henseende kunne blive fornødne, skulle Regningerne ej kunne fordres anviste inden 8 Dages Forløb, efter at de ere indleverede. I de enkelte Tilfælde, hvor der f. Ex. ved Universitetets videnskabelige Samlinger efter de gjældende Regler udbetales vedkommende Forskud til Afholdelsen af løbende Udgifter, har Kassekontroløren at paase, at der ikke anvises noget nyt Forskud, førend der for Anvendelsen af det tidligere Forskud er aflagt behørig Rigtighed, som er vedlagt den tidligere Forskudsanvisning til Legitimation for Udgiften. Ligeledes skal han, naar Bestyrerne af Samlingerne hæve Forskudsbeløb til Betaling af Regninger fra Udlandet, paase, at vedkommendes Kvitteringer senere afgives til Fremlæggelse ved Regnskaberne. Endelig skal han med Hensyn til andre Forskudsanvisninger paase, at de derefter udbetalte Beløb komme til Afgang i de endelige Regninger.

8. De Ind- og Udbetalinger, som foretages i Sorø uden at optages i de Specialregnskaber, som der aflægges, og derfor behandles som Inkassationer eller Udtællinger for Kvæsturen, skal Kontroløren specificere i vedkommende Kontrakassebøger efter de egentlige Afregninger fra Kontoret i Sorø, dog saaledes, at Jordebogsafgifterne og Tienderne, som opføres i særlige Rubriker i Afregningerne, kunne overføres summarisk i Kontrakassebøgerne. De ved bemeldte Afregninger fremlagte Udgiftsbilag skal Kontroløren foranstalte anviste og henførte til de paagjældende Budgetkonti, førend de afgives til Kassereren, som Bilag til Kassebøgerne. Oftnævnte Afregninger, som blive at fremlægge ved Kontrakassebøgerne, skulle forinden forevises Forvalteren, som da afskriver de indkomne Jordebogsindtægter i Afgiftsberegningerne og derom meddeler Afregningerne Paategning. De i Kvæsturen udfærdigede Anvisninger, som derefter skulle udbetales i Sorø, besørger Kassekontroløren afsendte til Kontoret i Sorø. Med Hensyn til den Bogholderen i Sorø meddelte Bemyndigelse til at lade mindre Udgifter, om hvis Rigtighed han har overbevist sig, afholde, førend de ere anviste, skal Kassekontroløren, for at sætte ham i Stand til at dømme, om Udgifterne kunne bæres af de paagjældende Konti, meddele ham Underretning om de derpaa i Kvæsturen anviste Beløb, ligesom han ogsaa, naar forlanges, skal meddele ham Underretning om de paagjældende Kontis Status, efter derom indhentet Oplysning fra Bogholderen.

9. Uagtet alle Jordebogsvæsenet vedkommende Forretninger, som tidligere bleve besørgede af Kassekontroløren, nemlig at berigtige Jordebøgerne, paategne Arvefæsteskjøder, affatte Afgiftsberegninger, udfylde Kvitteringer for Afgifter og

Tiender, afskrive de betalte Beløb i Afgiftsberegningerne og affatte de befalede Restancelister m. v., nu ere overtagne af den i Kvæsturen ansatte Forvalter, skal det dog, da det er af Vigtighed, at Afgifternes Udregning til Penge foregaar saa hurtig som muligt, efter at Kapitelstaxten er sat, paaligge Kassekontroløren at deltage i bemeldte Udregning ved at udregne Universitetets Tiendeafgifter, ligesom han ogsaa, naar Forvalteren skal udregne samtlige Afgifter til Sorø Akademi og Kommunitetet, ligeledes skal overtage Udregningen af Universitetets Landgilde. Da Kassekontroløren selv skal staa til Ansvar for Rigtigheden af de saaledes af ham besørgede Udregninger, skal han medunderskrive de paagældende Afgiftsberegninger.

10. De forskjellige Ordre og Kommunikationer, som Kvæstor meddeler Regnskabsførerne til Efterretning eller Iagttagelse ved Bogføringen, har Kassekontroløren at notere i en egen dertil indrettet Journal, og, for saa vidt disse Breve og de samme medfølgende Bilag ej skulle afleveres til Kassereren som Kassebilag, til Bogholderen som Bilag ved Hovedbøgerne eller til Forvalteren som Bilag ved Jordebøgerne, i hvilke Tilfælde disse Embedsmænd i nysævnte Journal skulle kvittere for Modtagelsen, opbevarer Kassekontroløren dem, efter først at have forevist dem for de af bemeldte Embedsmænd, som derom bør have Underretning, om hvilken Forevisning der bør meddeles Tilstaaelse i Journalen. I Mangel af saadan Tilstaaelse antages det, naar Bogholderen, Kassereren eller Forvalteren paaberaabe sig at være ubekjendte med Ordren, at Fejlen hidrører fra Kassekontroløren, som da bør staa til Ansvar for det derved mulig forvoldte Tab.

11. De Kassekontroløren vedkommende Revisionsudsættelser har han i Almindelighed at besvare inden Udløbet af 3 Uger, med mindre Kvæstor efter Omstændighederne maatte anse en kortere Frist tilstrækkelig, i hvilket Tilfælde han i saa Henseende har at rette sig efter Kvæstors Bestemmelser.

12. I øvrigt har han som Kassekontrolør i det hele at holde sig Frd. 8. Juli 1840 om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen efterrettelig, med Undtagelse af, hvad der vedkommer Kontrolen med Kassererens Kassebeholdninger.

13. Som Kassekontrolør skal han være tilstede paa Kontoret hver Søndags Formiddag fra Kl. 9 til 2, ligesom han ogsaa skal være pligtig, saa ofte de ham overdragne Forretninger gjøre det nødvendigt, eller det af Kvæstor foreskrives, ligeledes til andre Tider paa Dagen at være tilstede paa Kontoret, hvoraf følger, at han ikke maa paatage sig nogen Bibestilling, som gjør hans Fraværelse fra Kontoret nødvendig.

14. I øvrigt skal Kassekontroløren betragte Kvæstor som sin nærmeste Foresatte og med Hensyn til Udførelsen af de ham paahvilende Forretninger nøje rette sig efter Kvæstors Bestemmelser.

— D. 6. Decbr. 1865 afgik Forvalter i Kvæsturen, Kammerraad Borgen, ved Døden. Efter at den ledige Post havde været opslaaet vakant, beskikkede Ministeriet under 31. Jan. 1866 efter Konsistoriums Indstilling Fuldmægtig i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Kancelliraad Hans Christian Ludvig Bredberg til Forvalter med en Lønning af 1400 Rdl. og saaledes, at han for de med denne Post forbundne Oppebørsler vilde have at stille en Kaution af 3000 Rdl. i anordningsmæssige Effekter

Under 5. Marts s. A. fastsatte Ministeriet følgende

Instrux for Forvalteren.

A. Vedkommende samtlige Godser og Tiender.

1. Forvalterens nærmeste Foresatte er i Almindelighed Universitetets Kvæstor. Til ham har Forvalteren at afgive alle de hans Forretninger vedkommende Sager, ligesom og uopholdelig og uvægerlig at efterkomme de af Kvæstor givne Forskrifter om Udførelsen af de Administrationen af Universitetets, Kommunitetets og J. L. Smiths Legats Gods i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Holbæk Amter vedkommende Forretninger. Navnlig har Forvalteren at foretage de af Kvæstor foreskrevne Undersøgelser af alle, bemeldte Gods vedkommende Gjenstande, afgive de af ham fordrede Oplysninger og Erklæringer, og udføre enhver for Godsets Vedkommende Forvalteren overdraget

Retssag for Underretten. Hvad angaar Frue Kirkes Bøndergods og Anvendelsen af den til Konsistoriums umiddelbare Disposition overladte Del af Kirkeudgifternes Konto, da staar Forvalteren i samme Stilling til den Professor, til hvem Konsistorium overlader Administrationen af disse Gjenstande, hvori han for det almindelige Universitets- og Kommunitets-Gods Vedkommende staar til Kvæstor. Ogsaa bør Forvalteren meddele Konsistorium alle de Oplysninger, det ham betroede Gødsdistrikt vedkommende, som Konsistorium maatte finde Anledning til at affordre ham.

2. Forvalteren affatter og staar til Ansvar for Rigtigheden af alle i Anledning af Jordebogsafgifternes Indfordring i Kvæsturen forefaldende Beregninger, vedkommende Universitetets, Kommunitetets, Sorø Akademis, J. L. Smiths Legats, Metropolitanskolens og den almindelige Skolefonds Gods og Tiender i samtlige Amter i Sjælland og paa Falster. Som en Følge heraf fører han alle bemeldte Stiftelser vedkommende Jordebøger, erhverver de dertil fornødne Oplysninger og Attester, berigtiger alle deri forefaldende Forandringer, og afslutter Jordebøgerne ved hvert Aars Udgang saaledes, at de tydelig vise, hvad derefter hvert Aar skal indkomme. Efter disse Jordebøger forfatter han de specificerede Afgiftsberegninger, som nøjagtig maa stemme med Jordebøgerne og udregner strax efter at Kapiteltaxten er sat, samtlige Kornafgifter til Penge, saaledes at Optrækningen derefter kan foretages. Dog er der med Hensyn til denne meget vidtløftige Udregning tilstaaet Forvalteren den Lettelse, at den i Kvæsturen ansatte Kassekontrolør, efter at Forvalteren har opgjort Afgiftsberegningernes Kornbeløb, er pligtig til i hvert Aars Februar Maaned at udregne Universitetets Tiendeafgifter, ligesom han ogsaa, naar den Forvalteren tilstaaede midlertidige Assistance af den afgaaede Kassekontrolør ved Kommunitetet ophører, tillige skal overtage Udregningen fra Korn til Penge af Universitetets Landgildeafgifter. Da Kassekontroløren selv skal staa til Ansvar for Rigtigheden af de saaledes af ham besørgede Udregninger, skal han medunderskrive de paagjældende Afgiftsberegninger. Paa samme Maade er det overdraget den afgaaede Kassekontrolør ved Kommunitetet, saa længe han forbliver til Assistance i Kvæsturen, at berigtige Kommunitetets Gods- og Tiendejordebøger, og i Februar Maaned for Kommunitetets Vedkommende at udregne Kornafgifternes Pengebeløb, hvilket Arbejde, saa snart denne Assistance ophører, overtages af Forvalteren mod oven nævnte Assistance ved Udregningen af Universitetets Landgildeafgifter.

3. Saa snart den i foregaaende Post ommeldte Udregning er tilendebragt, skal Forvalteren affatte og tilstille Kontoret i Sorø de til Optrækningen nødvendige specificerede Udskrifter af Afgiftsberegningerne for hele Sorø Akademis Gods og Tiender og for Universitetets og Kommunitetets Gods og Tiender i Sorø og Præste Amter samt paa Falster. For Kjøbenhavns, Frederiksborg og Holbæk Amters Vedkommende skal Forvalteren derimod ved Hjælp af de ansatte Bondefogder underrette Afgiftsyderne om Afgifternes Størrelse og meddele dem de fornødne Tilsigelser om Indbetalingen. Paa samme Maade forholdes med de d. 1. Sept. forfaldne Afdrag paa Landgildeafgifter, hvorover Fortegnelser affattes og afgives ved Forfaldstiden.

4. For saa vidt Afgifterne indbetales direkte til Kvæsturen, skal Forvalteren udfylde Kvitteringerne og afskrive de betalte Beløb i Afgiftsberegningerne, i hvilken Anledning Yderne først skulle melde sig hos Forvalteren, som afleverer de udfyldte Kvitteringer til Kassereren, hvorefter han senest ved hver Kontordags Udlob efter Kontrakassebøgerne afskriver de saaledes betalte Afgifter i Afgiftsberegningerne. Med Hensyn til de Afgifter, som betales i Sorø og derfor opføres i de ugentlige Afregninger med Kvæsturen, skulle disse Afregninger af Kontroløren leveres til Forvalteren, som da i Afgiftsberegningerne afskriver de betalte Afgifter og derefter tilbageleverer Afregningerne, forsynede med summariske Paategninger om, hvorledes Afgifterne ere afskrevne.

5. I Begyndelsen af hvert Aars Maj og Nov. Maaneder samt for Sorø Akademis Vedkommende tillige ved de sædvanlige Flyttedage og ved Terminernes Udlob og i øvrigt til de Tider, som nærmere af Kvæstor blive bestemte, skal Forvalteren levere Kvæstor specificerede Restancelister over alle udestaaende Jordebogsafgifter, hvilke Fortegnelser affattes særskilt for Landgilde og Tiende og særskilt for hvert Amt, for at derefter kan meddeles de fornødne Ordre om Restancer-nes Inddrivelse.

6. Alle til Kvæsturens Paategning indkomne Skjøder blive af Forvalteren at sammenholde med Jordebøgerne, hvorefter han, naar han har forvisset sig om, at Afgifterne ere betalte, og at der i øvrigt ikke kan være noget mod Skjødernes Tinglæsning at erindre, udfylder Kvitteringerne for Rekognitionerne, og, efter at disse ere betalte, forsyner Skjøderne med Kvæsturens Paategning, som derefter forelægges Kvæstor til Underskrift.

7. Ligesom Forvalteren skal meddele Kvæstor alle til Budgetforslagene fornødne Oplysninger og Beregninger over Jordebogsafgifterne, saaledes skal han ogsaa meddele Bogholderen de til Brug ved Regnskabsafslutningerne nødvendige Forklaringer, navnlig om de i Forbindelse med Jordebogsafgifterne opkrævede Fogedpenge og Afæsningssummerne for Kirkearbejde m. v., og om hvad der har foranlediget de mulige Uoverensstemmelser mellem Budgetterne og Afgiftsberegningerne.

B. Vedkommende Gods og Tiender i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Holbæk Amter.

8. Som den, der udfører alle Forvalterforretningerne i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Holbæk Amter, skal han til forskellige, nærmere af Kvæstor bestemte Tider, dels om Foraaret og dels i Okt. Maaned, under Opkrævningen af det da forfaldne Afdrag paa Landgilden efter foregaaende Bekjendtgjørelse møde paa forskellige Steder i bemeldte Amter for at modtage Afgifterne, som han derefter strax afskriver i Afgiftsberegningerne og afleverer til Kassereren med specificerede Fortegnelser, der behandles paa samme Maade som fornævnte ugentlige Afregninger med Kontoret i Sorø.

9. For de i forestaaende Post ommeldte Inkassationer og for det Forvalteren i øvrigt paahvilende Ansvar stiller han en Kavtion af 3000 Rdl. i anordningsmæssige Effekter.

10. Foruden fornævnte Godsrejser skal Forvalteren møde ved de aarlige Syn over Universitetets Landsbykirker i de omhandlede Amter, for at føre Synsprotokollen og paase Universitetets Tarv. Ligeledes skal han efter Kvæstors nærmere Bestemmelse foretage andre nødvendige Rejser paa Godset og i øvrigt udføre alle de Forretninger, vedkommende Godset, som Kvæstor maatte paalægge ham.

11. Til Bestridelsen af de med bemeldte Rejser forbundne Udgifter tillægges der ham af de dertil bevilgede 200 Rdl. aarlig Godtgjørelser efter specificerede Regninger af de afholdte Befordringsudgifter samt desuden i Diæter 3 Rdl. daglig, saa længe Rejserne vare.

12. Under Forvalterens Fraværelse paa de foreskrevne Godsrejser besørges hans Forretninger i Kvæsturen af den forrige Kassekontrolør ved Kommunitetet, saa længe han forbliver til Assistance i Kvæsturen, og senere af Kvæstors Fuldmægtig.

13. Naar Forvalteren modtager de til Kvæstor afgivne Restancelister over Jordebogsafgifter med Ordre om at foranstalte Restancerne inddrevne, skal han strax foranstalte Tienderrestancerne anmeldte til Udpantning, samt indkalde Landgilde-Restancerne for Forligskommissionen, og i fornødent Fald forfølge Sagerne ved Retterne, samt rekvirere de fornødne Exekutionsforretninger m. v., i hvilken Anledning han skal være pligtig at foretage de i saa Henseende fornødne Rejser.

14. Da Skatteopkrævningen paa Universitetets og Kommunitetets Godser er overgaaet til Amtstuerne, skal Forvalteren kun paase, at Bønderne betale deres Skatter i rette Tid. Med Hensyn til de Skatter, som udredes af Stiftelserne, skal Forvalteren foranstalte dem indførte i Skattebøgerne og derefter opgive Kassereren, hvad der skal indbetales til hver Amtstue, og efter at Indbetalingen er sket meddele Kassereren bekræftede Udskrifter af Skattebøgerne til Bilag ved Regnskaberne, ligesom han ogsaa skal affatte de til Regnskaberne fornødne Beregninger over, hvorledes Skatterne ere beregnede, samt under Revisionen forevise Revisor de originale Skattebøger. For Smiths Legats Fæstegods, hvorfor Skatteopbeholdet først overtages af Amtstuerne, efterhaanden som Stederne sælges, skal Forvalteren beregne og opkræve Skatterne og i fornødent Fald foranstalte Restancerne inddrevne, ligesom han ogsaa skal meddele Bogholderen behørigte Forklaringer om disse Skatter, navnlig for saa vidt de betales af Legatet, og derhos paase, at Legatet opbeholder den det tilkommende Godtgjørelse for de indfriede Bankhæftelsessummer.

15. Forvalteren indleder Forhandlinger og gjør Forslag om Salget af det Tiende

korn, som leveres in natura, og efter at Salgene ere approberede opretter han de derom fornødne Kontrakter og besørger Restancerne inddrevne.

16. De aarlige Fortegnelser over de Universitetet tilkommende Jordskyldsafgifter forfattes af Forvalteren, som ligeledes udfylder de til Opkrævningen fornødne Kvitteringer.

17. Med Hensyn til hans Forhold til Stiftelsernes Bønder, da har han i Almindelighed at tilholde enhver Fæster paa det ham anbetroede District i et og alt at efterkomme deres Forpligtelser, ligesom han og har at paase, at Arvefæsterne ikke handle mod de dem meddelte Arvefæsteskjøder, og naar han bliver vidende om saadant bør han strax indberette det til Universitetets Kvæstor. Ligeledes bør han og jævnlig hos Gaard- og Husfæsterne undersøge, om Bygningerne saa vel ved Gaardene som Husene istandholdes, om behørig Besætning og Inventarium af Vogne, Plove m. v. haves og vedligeholdes. Fremdeles har han og Tilsyn med, at det fornødne Sæde- og Fødekorn ej forødes, og i Almindelighed, at en ordentlig og fornuftig Landøkonomi iagttages. Skulde i nogen af disse Poster befindes Mangler, da har han herom at gjøre alvorlige Erindringer, og i Fald saadanne findes uden Virkning, bør han betimelig derom underrette Kvæstor, for at de fornødne Forholdsregler i Anledning deraf kunne træffes.

18. Ligesom han nøje bør paase, at Stiftelsens Bønder holde sig Lovene og de kongelige Anordninger og Befalinger efterrettelige, saaledes bør han ogsaa drage Omsorg for, at Stiftelsernes Bønder intet utilbørligt paabyrdes, og at dem ingen Fornærmelse eller Forurettelse tilføjes.

19. Dersom nogen, der har en Universitetet eller Kommunitetet tilhørende, til Hartkorn ansat Ejendom, det være sig Gaard, Boelssted eller Hus i Arvefæste, skulde mod Skjødeformularen overdrage enten sin hele Jordejendom eller nogen Del af samme til en ny Brugers Ejendomsbesiddelse, uden at det nye Skjøde og Adkomstbrev er givet Paategning af Kvæstor om, at der fra Stiftelsernes Side intet er til Hinder for dets Tinglæsning, eller Stiftelsens overordnede Bestyrelses Samtykke til den paagjældende Transaktion paa anden Maade er konstateret, skal Forvalteren, saa snart han bringer saadant i Erfaring, uophødelig gjøre Indberetning til Kvæstor.

20. Det samme har han at iagttage, naar slige Ejendomme, hvis Jordlodder ere matrikulerede under de Gaarde, hvorfra de ere tagne, uden derom oprettet skriftligt Dokument, skulde blive delte eller formindskede. Ligesaa bør han og paase, at ingen Hovedparcel af en Gaard eller noget Boelssted eller Hus uden særdeles dertil erholdt Tilladelse og uden skriftlig Dokuments Oprettelse faktisk inddrages under nogen anden Ejendom. Skulde noget mod oven anførte stridende begaaes, har han ligeledes strax at gjøre Indberetning herom.

21. Han maa forskaffe sig nøje Underretning om, at de Arvefæsteskjøder, som allerede ere udstedte, paa lovlig Maade ere blevne tinglæste, og naar han finder, at dette ikke er sket, maa han tilholde vedkommende Arvefæstere uophødelig at besørge Tinglæsningen, samt paase, at dette ogsaa virkelig sker. Ligeledes paaligger det ham at foranstalte de Skjøder, som herefter udstedes, tinglæste, førend de overleveres vedkommende.

22. Han bør have nøje Indseende med, at de Bygninger paa Stiftelsernes Gods, som endnu, uagtet de allerede ere opførte, ikke ere assurerede, eller som herefter vorde opførte, blive forsikrede for deres fulde Værdi i Brandkassen. Naar dette er sket, blive Policerne at forevise ham og af ham med Forevisningspaategning at forsyne uden Betaling. De med Assurancerne, Taxationerne m. v. forbundne Udgifter skulle udredes af Bygningernes Ejere.

23. At Arvefæsterne holde de paa deres Grundejendomme værende Bygninger i forsvarlig Stand, har han tilbørlig at paase, og i Fald denne Pligt, uagtet hans Paamindelser, ikke iagttages af vedkommende Arvefæstere, maa den fornødne Indberetning derom uden Ophold meddeles Kvæstor.

24. I Tilfælde af Gaard- og Husfæsterens Dødsfald eller Fratrædelse paaser han, at Stiftelserne ske Fyldest for deres Tilgodehavende, og at intet Tab samme paa nogen Maade tilføjes, ligesom han og nøje iagttager, at de befalede Syns- og Taxationsforretninger afholdes paa den for Stiftelserne mindst bekostelige Maade. I øvrigt paaligger det ham, om ethvert Dødsfald af Fæster eller Arvefæster at gjøre Indberetning til Universitetets Kvæstor, ledsaget med Oplysning, hvis det er

en Fæster, om nogen Ejendom herved bliver fæsteledig, og hvis det er en Arvefæster, om hvem det efter denne overtager Ejendommen.

25. Naar ham maatte overdrages nogen som helst Forretning, vedkommende Tilsynet med de i hans Forvalterdistrikt beliggende, Universitetet tilhørende Kirker, deres Reparation m. v., da paaligger det ham at udføre saadanne med tilbørlig Omhu og Nøjagtighed.

26. I Anledning af de daglige Expeditioner i Kvæsturen skal han være tilstede paa Kontoret hver Sognedag fra Kl. 9—2, ligesom han ogsaa skal møde paa Kontoret om Eftermiddagen, naar de ham overdragne Forretninger fordre det, eller det af Kvæstor anses nødvendigt.

27. Til Assistance ved Renskrivning og navnlig ved Udfærdigelsen af Opkrævningslisterne skal han være berettiget til at benytte den hos ham og Kassereeren i Forening ansatte Skriver.

28. Det er en Selvfølge, at det maa være Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet forbeholdt at gjøre saadanne Forandringer i og Tillæg til denne Instrux, som det efter Omstændighederne i Fremtiden maatte anses fornødent.

— Da Kassereren, Kassekontroløren og Forvalteren i Kvæsturen alle lønnedes af den ved Lønningsloven af 12. Jan. 1858 § 9 bevilgede runde Sum, og disse Bestillingsmænd, der i Stilling ved Kvæsturen stode lige, vare udelukkede fra lovbestemte Alderstillæg, ansaa Ministeriet det for baade billigt og i sin Orden, at der toges en almindelig Bestemmelse om, at Lønningerne for dem fastsattes til 1800 Rdl., 1600 Rdl. og 1400 Rdl., saaledes at der tillagdes de Mænd, der beklædte Tjenesterne, disse Lønninger, efter deres indbyrdes Tjenestealder ved Universitetet, hvorved der vilde aabnes enhver, naar han ansattes i en af Posterne, Udsigt til en stigende Lønning ved forefaldende Ledighed i Tjenesterne. Herom begjærede Ministeriet, under 19. Decbr. 1865 Konsistoriums Erklæring.

Efter Konsistoriums Opfordring udtalte Kvæstor sig herom i Skrivelse af 19. Jan. 1866. Han bemærkede, at Kassereren og Kassekontroløren i Regeringens Forslag til Lønningsloven af 12. Jan. 1858 bleve foreslaaede lønede med faste Lønninger og Alderstillæg, saaledes at de hver begyndte med en Lønning i Penge og Sæd paa 1400 Rdl., som for hvert 5 Aars Tjeneste steg med 200 Rdl. indtil 2000 Rdl. For Forvalteren blev en lignende Lønning ikke foreslaaet, da Forvaltertjenesternes Sammendragning da endnu ikke var iværksat, og der altsaa endnu ikke var ansat nogen Forvalter i Kvæsturen, men derimod 4 forskellige Forvaltere paa Godset, hvis Poster vare bestemte til at inddrages og derfor ikke bleve optagne i Lønningsloven. Ved Behandlingen i Folketinget undergik Lovforslaget betydelige Forandringer, idet alene Professorerne og Lektorerne bleve satte paa faste Lønninger med Alderstillæg, hvorimod Lønningerne for alle andre ved Universitetet ansatte Embedsmænd og Betjente orbleve uforandrede, kun med de ubetydelige Tillæg, som i enkelte Aar bevirkedes ved den senere ved L. 12. Jan. 1858 bestemte Sædomskrivning. For Kassereren og Kassekontroløren var denne Bestemmelse ogsaa i andre Henseender uheldig, da deres Lønninger bleve henførte til den senere ved L. 12. Jan. 1858 § 9 bevilgede samlede Lønningssum, hvilket bevirkede, at de i eller i alt Fald deres Eftermænd ved den tilføjede § 34 bleve udelukkede fra Pensionsret.

Allerede under Lovforslagets Behandling i Rigsdagen, navnlig i Landstinget, blev det erkjendt, at Kvæsturens Kasserer- og Kassekontrolørtjenester vare saa betydelige, at de ligesom andre tilsvarende Embeder burde lønnes med faste stigende Gager og ikke af den samlede Lønningssum, hvilket navnlig blev udtalt i

Landstinget, jfr. Landst. Tid. for 9. Session Sp. 1639 ff. og især den daværende Kultusministers Udtalelser; men da Lovens Tilbagesendelse til Folketinget med den foreslaaede Forandring vilde have bevirket, at Lovens Behandling ikke havde kunnet tilendebringes i den daværende Session, blev det derom stillede Forslag taget tilbage, under Forventning af, at Berigtigelsen vilde ske, naar Loven første Gang fremkom til Revision. I Overensstemmelse hermed blev i den af Universitetet i Anledning af Lønningslovens Revision afgivne Erklæring foreslaaet, at Lønningerne til Kassereren og Kassekontroløren saa vel som den senere ved de tidligere Forvaltertjenesters Inddragelse oprettede Forvalterpost i Kvæsturen, hvilke 3 Bestillinger, især efter at Sorø Akademis Gods-, Kasse- og Regnskabsvæsen var henlagt under Kvæsturen, kunde sættes i Klasse med Kontorchefsposter under Kollegierne, maatte udgaa af den samlede Lønningssum og optages under de i Lovens § 8 ommeldte faste Lønninger med Alderstillæg, saaledes at der for hver af bemeldte 3 Tjenester blev bestemt en Begyndelseslønning af 1400 Rdl., stigende hvert 5te Aar med 200 Rdl. indtil 2000 Rdl. *). Dette Forslag blev imidlertid ikke optaget i Regeringens Forslag til den reviderede Lønningslov, hvorimod deri blev foreslaaet en Forbedring af de under den samlede Lønningssum indbefattede Lønninger derved, at Sædomskrivningen blev foretaget efter en Middelpriis af 4 Rdl. i Stedet for tidligere 5 Rdl. for hver Tønde Blandingssæd. Ogsaa sidst nævnte mindre betydelige Lønningsforbedring blev forkastet ved Lovforslagets Behandling i Folketinget, hvilket havde bevirket, at i det senere forelagte fornyede Forslag om Lønningslovens Revision vare de omhandlede Lønninger forblevne uforandrede og fremdeles indbefattede under den samlede Lønningssum, som ikke medførte Pensionsret.

Efter denne Fremstilling af de for Kvæsturen meget uheldige Forhandlinger om Lønningsloven, og da der formentlig ikke nu kunde ventes nogen Forandring i de saaledes gjentagne Gange vedtagne Bestemmelser, var der al Anledning til at slutte sig til de af Ministeriet paatænkte stigende Lønninger, som ikke bevirkede nogen Forøgelse af den samlede Lønningssum og altsaa ikke skulde forelægges for Rigsdagen, men hvorved de vedkommendes Stillinger dog bleve noget forbedrede, uagtet de ikke sattes i Klasse med tilsvarende Embedsmænd, og uagtet deres Lønninger fremdeles afholdtes af den samlede Lønningssum og altsaa ikke medførte Pensionsret. Dog kunde der formentlig være Anledning til, i Lighed med, hvad der blev optaget i Forslaget til L. 12. Jan. 1858, at forbeholde Bogholderen, at dersom han ved indtrædende Vakance i en af de her omhandlede Poster overtog den ledige Post, skulde hans Anciennetet i Kvæsturen derved komme i Betragtning, saaledes at han indtraadte i den afgaaedes Lønning, saafremt han havde været ansat i Kvæsturen længere end den, der ellers i Følge den foreslaaede Bestemmelse skulde rykke op til den ledige Lønning. Fastsattes derimod den fremtidige Lønning for hver af bemeldte 3 Poster til 1400 Rdl. uden Anciennetets Tillæg, da vilde dette bevirke, at Bogholderen aldrig kunde overgaa til en af disse Poster, eftersom den samlede Lønningssum vistnok altid vilde blive saaledes indskrænket, at deraf ikke kunde afholdes det i saa Fald nødvendige Tillæg for at holde Bogholderen skadesløs. Ved Overgangen fra en af bemeldte Poster til Bogholderposten vilde den øjeblikkelige Afgang, som mulig bevirkedes

*) Univ. Aarbo for 1864—71 I S. 124—25.

ved, at vedkommende allerede var rykket op paa en højere Lønning end Begyndelsesgagen for Bogholderen, blive erstattet derved, at han i saa Fald ved de paatænkte Alderstillæg kunde rykke op til 2000 Rdl. og overgik til at blive pensionsberettiget Embedsmand.

Kvæstor indstillede derfor, at Konsistorium vilde tiltræde den af Ministeriet paatænkte Lønningsbestemmelse, som formentlig burde træde i Kraft samtidig med, at Forvalterlønnen nedsattes til 1400 Rdl., dog saaledes, at der toges forbehold med Hensyn til Bogholderens mulige Forflytning til en af de omhandlede Poster.

Ved under 7. Febr. 1866 at indsende denne Erklæring til Ministeriet udtalte Konsistorium, at det i ethvert Fald maatte anse det for aldeles nødvendigt, at det af Kvæstor antydede Forbehold med Hensyn til Bogholderens Adgang til at indtræde i Lønningsrækken efter sin Anciennetet i Kvæsturen blev knyttet til den af Ministeriet foreslaaede Regel; men selv med denne Ændring maatte Konsistorium dog bestemt fraraade det hele Forslag. Dets Hovedbetragtning var den, at det vilde være lidet heldigt at have Anciennetetsprincippet vedtaget for Gageringen af hine 3 Tjenester (Kasserer, Kassekontrolør og Forvalter) medens et helt andet Princip, nemlig fast Lønning med Alderstillæg efter Tjenestetiden utvivlsomt i Følge Forhandlingerne om Revisionen af Universitetets Lønningslov vilde blive gjort gjældende for Bogholdertjenesten. Denne sidste Tjeneste var, bortset fra selve Kvæstors Embede, uden Sammenligning den Bestilling under Universitetskvæsturen, som krævede størst Indsigt og Dygtighed, men derhos tillige i overvejende Grad den besværligste og mest anstrængende af alle Poster i Kvæsturen. Bogholdertjenesten stod derfor i et saadant Forhold til de 3 oven nævnte Poster, at en jævnlig Overgang fra disse til hin kunde ventes at ville finde Sted. Det vilde netop ved Besættelsen af Bogholdertjenesten ofte være særdeles ønskeligt, om en af de Mænd, som i en eller anden af hine 3 Poster havde faaet Lejlighed til at gjøre sig bekjendt med Forretningerne i Kvæsturen, og der erhvervet den fornødne Forretningsdygtighed, kunde gaa over til at blive Bogholder. Efter det fremsatte Forslag vilde imidlertid Forholdet kunne blive dette, at den, som var kommet paa en Gage af 1800 Rdl. i en af de nævnte 3 Poster, ikke vilde kunne erhverves for Bogholdertjenesten, da dennes Begyndelsesgage efter de foreliggende Forhandlinger om Universitetets Lønninger kun kunde ventes at ville blive 1400 Rdl. og man vilde saaledes ofte mod Universitetets Interesse være udelukket fra at træffe det ellers ønskeligste Valg. Det kunde nemlig ikke paaregnes, at man ved personlige Tillæg for den tiltrædende Bogholder skulde kunne afhjælpe denne Ulempe; thi saadanne Tillæg til den ved Lov for dette Embede fastsatte Gage vilde ganske vist umulig kunne udredes af den i L. 12. Jan. 1858 § 9 nævnte samlede Sum, og vilde heller ikke kunne ventes tilstaaede ved særlige Bevillinger paa Finansloven. Men naar der ikke ved personlige Tillæg kunde skaffes paagjældende en højere Begyndelsesgage end 1400 Rdl., var det ikke rimeligt, at Hensynet til Alderstillægene skulde kunne bevæge ham til at gaa over i Bogholdertjenesten. Thi først efter 10 Aars Tjenestetid vilde den, der i Forvejen havde 1800 Rdl. i Løn, komme op hertil, og Udsigten til efter saa lang Tids Forløb at naa den samme Lønning vilde næppe i nogens Øjne have stor Betydning. Ej heller kunde det antages, at den paagjældende skulde sætte saa stor Pris paa den med Bogholdertjenesten forbundne Pensionsberettigelse, at dette Hensyn

skulde være i Stand til at opveje et Indtægstab af nogle hundrede Rigsdaler. Thi dels var Forholdet det, at dog ogsaa faktisk Adgang til Pension efter særlig Bevilling fandt Sted ved de 3 oven nævnte Tjenester, og efter hidtil fulgt Praxis kunde Udsigten hertil anses for at være saa tryk og vel begrundet, at den Mulighed, at Pension i Tilfælde af Afgang formedelst Alderdom eller Svagelighed skulde blive nægtet, ikke let vilde fremstille sig for nogen, dels maatte det vel erindres, at den med Bogholderposten forbundne egentlige Pensionsberettigelse i alt Fald først begyndte at løbe fra Ansættelsen i denne Stilling, saaledes at den paagjældende i mange Aar efter sin Ansættelse ikke vilde have Udsigt til ad denne Vej at opnaa saa høj en Pension som den, han kunde vente i Følge særlig Bevilling efter et billigt Hensyn til Længden af den Tid, han havde tjent i de ikke-pensionsberettigede Poster.

Konsistorium ansaa det efter det anførte ikke for rigtigt, at der vedtoges en bindende almindelig Regel for disse Lønningsforhold; det naturligste vilde være, at Lønningerne for de her omhandlede Kvæsturposter i hvert enkelt forekommende Tilfælde ansattes til en passende Størrelse, efter behørigt Hensyn til samtlige Omstændigheder, fornemmelig den vedkommendes Tjenestetid og Alder. Men naar de konkrete Omstændigheder skulde tages i Betragtning, vilde der ikke findes at være nogen Grund til at forhøje den nylig ansatte Kassekontrolørs Løn med 200 Rdl. For saa vidt man vilde gjøre gjældende, at hvis de nævnte 200 Rdl. ikke her brugtes, vilde den til Lov 12. Jan. 1858 § 9 svarende samlede Sum blive nedsat med dette Beløb, og en Forhøjelse vilde ikke igjen være at opnaa senere, naar der maatte vise sig Trang hertil, bemærkede Konsistorium, at denne Betragtning ikke var afgjørende, selv om man gik ud fra, hvad Konsistorium dog paa ingen Maade kunde anse for afgjort, at hin Besparelse vilde medføre en tilsvarende Nedsættelse i den samlede Sum. Samlede Summer, der vare bestemte til Udredelse af forskellige Lønninger, maatte nødvendigvis variere noget. Det var af let fattelige Grunde yderst uheldigt at have Funktionærer, som gennem en meget lang Aarrække bleve staaende paa samme Lønning, uagtet deres Udgifter ved at leve med Familie og af andre Grunde i Regelen steg efterhaanden. En Stigning i Lønnen for den enkelte kunde umulig undværes. Men vilde man følge det Princip, ved Vakance at tillægge Eftermanden den samme Gage som Formanden, efter at have tjent i en Række af Aar, havde naaet, fordi Beløbet ellers vilde bespares og saaledes formentlig gaa tabt, vilde man komme til uforholdsmæssig høje Begyndelsessatser, men paa den anden Side kun have liden Udsigt til at opnaa Tillæg for nogen, om end lang Tjenestetid eller andre Omstændigheder nok saa meget maatte tale derfor. Derimod troede Konsistorium, at man sikkert kunde hengive sig til det Haab, at Rigsdagen, naar den saa, at der virkelig bespares paa de samlede Summer, hvor saadant kunde og burde ske, heller ikke vilde være uvillig til senere igjen at bevilge Forhøjelse, naar Billighed mod de paagjældende Embedsmænd eller Hensynet til Universitetets Tary krævede det. Endelig fremhævede Konsistorium endnu som et Moment, der særdeles talte for at forbeholde sig frie Hænder ved Bestemmelsen af de her omhandlede Lønninger, at Hensynet til en heldig Besættelse af Kassererposten med dennes meget betydelige pekuniære Ansvar og store Sikkerhedsstillelse (som formentlig næppe vilde blive ansat til mindre end 10,000 Rdl.) vilde ved indtræ-

dende Vakance muligvis kunne gjøre det ønskeligt, at Begyndelsesgagen for denne Embedsmand sattes højere end til 1400 Rdl.

I Skrivelse af 9. Marts 1866 erklærede Ministeriet sig herefter enigt med Konsistorium i, at en Lønningsansættelse som den af samme (Ministeriet) antydede for Kasserer, Forvalter og Kassekontrolør ikke bestemtes som Regel. Ministeriet tilføjede, at det ikke ganske kunde dele Konsistoriums Udtalelse om Betydningen af den faktiske Adgang til Pension efter særlig Bevilling, som hidtil havde fundet Sted for de 3 nævnte Embeder, eller om Sikkerheden af den Udsigt, der hertil havdes af den paagjældende i Tilfælde af Afgang fra disse Embeder.

— Ved Kvæstors Skrivelse af 24. Maj 1864 blev hidtil værende Assistent i Kvæsturen, Exam. jur. Peter Lund fra 1. Juni s. A., ansat som Fuldmægtig sammesteds, hidtil værende Skriver, Exam. jur. W. Axelsen som Assistent og cand. jur. Jens Christian Ferdinand Wilse som Skriver.

— Kvæstor, Kammerraad Gede udnævntes under 12. Sept. 1868 til Justitsraad (5. Kl. Nr. 3).

Flv. Kasserer i Universitetskvæsturen, Justitsraad Friis tillagdes der under 24. Jan. 1871 Titel af Etatsraad (3. Kl. Nr. 9).

2. Andre Bestillingsmænd ved Universitetet.

Med Hensyn til Personalforholdene ved Universitetets videnskabelige Samlinger henvises til Aarb. f. 1864—71 II S. 101, 528, 530—32, 541, 593 og 604—5. I øvrigt bemærkes følgende:

Efter at Overauditor Lipke ved sin Ansættelse som Byfoged i Storehedinge i Efteraaret 1865 var fratraadt som Protokolfører ved det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, beskikkede Fakultetet i hans Sted Auditor Mundt.

Efter Konsistoriums Indstilling tilstod Ministeriet under 24. Septbr. 1867, under Forudsætning af, at der ved Revisionen af Lønningsloven af 12. Jan. 1858 under den samlede Lønningssum dertil bevilgedes det fornødne Beløb, Assistent ved det mineralogiske Museum, cand. phil. Hoff, et aarligt Lønningstillæg af 100 Rdl. fra 1. April 1868 at regne.

— Natten mellem d. 9. og 10. Jan 1864 afgik 3ste Universitetspedel Müller ved Døden. I dennes Sted udnævnte Konsistorium d. 13. Febr. s. A. 2den Pedel Frederik Ferdinand Speer. Ved den for denne udfærdigede Bestalling blev han tilpligtet at betale til Pedel Müllers Enke i Naadensaaret 80 Rdl., hvilken Sum efter hans Afgang af Eftermanden vilde være at udbetale til ham eller hans Bo. Den Godtgørelse af 25 Rdl. om Aaret, som hidtil havde været tillagt ham for at føre Tilsyn med Universitetsbygningen og dens Renholdelse, bortfaldt, efter at han som 1ste Universitetspedel havde erholdt Fribolig i Kommunitetsbygningen.

Under 31. Marts s. A. udnævntes cand. phil. Mogens Adser Muhle til 2den Universitetspedel. Ved Bestallingen tilpligtedes han at betale i Naadensaaret 30 Rdl. til Universitetspedel Speer mod Refusion af Eftermanden til ham eller hans Bo.

I Marts 1868 androge Universitetets Pedeller om, at der maatte blive tilstaaet dem et Bidrag til at lønne en Mand, der kunde være dem behjælpelig ved Udførelsen af deres Forretninger. Konsistorium anbefalede varmt dette Andragende i Skrivelse til Ministeriet af 7. s. M., idet det indstillede, at den samlede Lønningssum ved den forestaaende Revision af Lønningsloven maatte forøges saaledes, at deraf kunde tilstaaes enhver af dem et Lønningstillæg af 60 Rdl. om Aaret, mod

at de fremdeles selv betalte den Assistance, som maatte vise sig at være nødvendig ved Udførelsen af deres Forretninger. Ministeriet optog herefter i sit Forslag til Lønningsloven i det angivne Øjemed et Beløb af 120 Rdl. under den samlede Lønningssum, jfr. Aarb. f. 1864—71 I. S. 173. Da Lønningslovens Revision imidlertid ikke blev vedtaget i Sessionen 1868—69, blev det efter Konsistoriums Indstilling ved Ministeriets Skrivelse af 27. Marts 1869 bifaldet, at der af Konsistoriums Normalsum for 1868—69 maatte udbetales Pedellerne et Beløb af 120 Rdl. til Hjælp ved Budtjenestens Udførelse, for saa vidt dette kunde ske, uden at Kontoen derved blev overskredet. Ministeriet tilføjede dog, at denne Hjælp, som kun var tilstaaet dem for dette ene Aar, ikke vilde kunne ventes bevilget oftere, med mindre der blev erhvervet Lovbevilling for det dertil fornødne Beløb.

Efter at Pedellerne i Marts 1870 havde andraget om, at der for 1870—71 ligesom for 1869—70 maatte blive tilstaaet dem et lignende Beløb til Budtjeneste, og Konsistorium havde anbefalet, at dette blev at udrede af, hvad der for 1869—70 var bespart paa Konsistoriums Normalsum, udtalte Ministeriet i Skrivelse af 9. Maj 1870, at det ikke ansaa det for rigtigt, at denne Udgift, som vedrørte det løbende Finansaar, atter blev dækket af, hvad der var bespart i det forløbne Finansaar. Derimod bevilgede det, at der af Konsistoriums Normalsum for 1870—71, for saa vidt den dertil maatte være tilstrækkelig, maanedlig udbetaltes Pedellerne $\frac{1}{12}$ af det ommeldte Beløb, dog saaledes, at Beløbet blev at udrede af Lønningskontoen, saafremt dette blev bevilget ved en i Finansaaret udkommende Lønningslov for Universitetet.

— D. 31. Maj 1865 fratraadte N. P. Widriksen efter Andragende og formedelst Svagelighed Stillingen som Bud ved Konsistorium. I hans Sted antog Konsist. fhv. Overvagtimester ved det slesvigske Gendarmeri, A. P. Klindt, Dbm. med aarlig Lønning af 200 Rdl. Der tilstodes ham derhos senere efter Konsistoriums Indstilling ved Ministeriets Skrivelse af 25. Juni 1867 et midlertidigt Lønningstillæg af 50 Rdl. aarlig, mod at han forpligtedes til at have Bopæl i Nærheden af Universitetet. Om de i Forbindelse hermed indledede Forhandlinger om i Kommunitetsbygningens nordre Ende at indrette en Fribolig for Budet henvises til Aarb. f. 1873—75 S. 460.

— D. 15. Nov. 1867 afgik Anatomitjener S. S. Rind ved Døden. Ved Ministeriets Skrivelse af 5. Febr. s. A. tildeltes der Enken et paa Universitetets Udgiftspost 6 b disponibelt Beløb af 10 Rdl., dels som Understøttelse til Finansaarets Udgang, dels som Begravelshjælp, samt en aarlig Understøttelse af 15 Rdl. Som Anatomitjener antoges fra 1. Dec. 1867 N. A. Tikjøb.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 6. Jan. 1871 tilstodes der Præparator ved det fysiologiske Laboratorium F. Iversen et til Rest værende Beløb af 80 Rdl. af Universitetets samlede Lønningssum for 1870—71. Konsistoriums Indstilling om, at et lignende Beløb aarlig maatte tillægges ham som Bidrag til hans nuværende Husleje, paa Grund af det forøgede Arbejde, som efterhaanden var kommet til at paahvile ham, kom for sent til, at Beløbet kunde optages paa det Rigsdagen forelagte Lovforslag om Lønninger for adskillige af de under Kirke- og Undervisningsministeriet hørende Embeds- og Bestillingsmænd. Jfr. i øvrigt Aarb. f. 1873—75 S. 463.

— Ved Skrivelse af 12. Maj 1870 tilstod Ministeriet Portner ved det zoolo-

giske Museum Christensen for de særlige Arbejder, han havde udført for Museet, en Godtgjørelse af 50 Rdl. af Museets Konto til Brændsel, Belysning og Rengjøring for 1869—70.

— Efter Indstilling fra Bestyrelseskomiteen for Kommunitetets Stipendievæsen bifaldt Konsistorium under 7. Marts 1868, at Regensportner Hans Jensen blev afskediget og at det overdroges hans Kone i Forbindelse med Regenskarlen Lars Andersen at udføre Bestillingen som Portner paa Regensen ganske under de samme Vilkaar, som havde været gjældende for Hans Jensens Ansættelse.

Ved Ministeriets Skrivelse af 23. Marts 1871 tilstodes der efter Konsistoriums Indstilling Stipendiebestyrelsens Bud N. Nielsen et temporært Lønningstillæg for Finansaaret 1870—71 af 25 Rdl. af Kommunitetets Udgiftspost 3 b.

Ved Ministeriets Skrivelse af 17. Avg. 1871 tilstodes der efter Konsistoriums Indstilling Universitetets Fyrbøder Stecher et aarligt Lønningstillæg af 16 Rdl. 64 Sk. for af de 3 Sommermaaneder Juni, Juli og August.

I Marts 1867 afgik Portner paa Borcks Kollegium Aagesen ved Døden. I hans Sted udnævnte Konsistorium under 26. April s. A. Skrædermester P. Petersen. Under Forhandlingerne med Eforus om en Instrux for Portneren, udtalte Konsistorium i Skrivelse af samme Dag — i Anledning af, at der i Forslaget til denne var optaget en Bestemmelse om ekstraordinære Beboere — at det maatte betragte saadannes faste Ophold paa Kollegiet som en Misbrug, der i Almindelighed ikke kunde tilstedes, fra hvilken Regel ingen anden Undtagelse kunde taales, end at Eforus efter Omstændighederne kunde tillade, at en Alumnus lod en Broder, der studerede ved Universitetet, bo hos sig. Selve Instruxen meddeles ikke her, da den, om end med nogle Forandringer, er meddelt i Aarb. f. 1883—84 S. 267—68 ved en senere Besættelse.

Ved Konsistoriums Skrivelse af 7. Marts 1868 tilstodes der Portneren, for at levere Alumnerne Ild til deres Kakkelovne og kogt Vand, en Erstatning for det hertil medgaaede Brændsel af 3 Rdl. maanedlig for Maj—Oktbr. og 5 Rdl. maanedlig for Novbr.—April, i alt 48 Rdl. aarlig.

— Med Hensyn til de af Hs. Maj. Kongen uddelte Ordensdekorationer, Titelforfremmelser m. m. mærkes følgende:

Til Ridder af Dannebrogen er under 26. Maj 1867 udnævnt botanisk Gartner Weilbach.

Universitetets Mekanikus Jünger er under 26. Maj 1867 udnævnt til Professor (5. Kl. Nr. 8).

Under 13. Juli 1866 er det tilladt Kancelliraad, Universitetsboghandler A. F. Høst, R. af D., at anlægge og bære den ham af Kongen af Sverige og Norge tildelte Dekoration som Ridder af Vasaordenen.

Under 14. Avg. 1867 er lignende Tilladelse meddelt Universitetsbibliothekar, Prof. Thorsen, med Hensyn til den ham af Kongen af Sverige og Norge tildelte Dekoration som Ridder af Nordstjerneordenen.

Under 1. Febr. 1870 tildeltes der Universitetsbogbinder, Klokker og Graver ved den reformerte Kirke i Kjøbenhavn, D. L. Clément Fortjenstmedaillen i Guld med Tilladelse til at bære samme.

3. Pensioner og Understøttelser.

I Anledning af et Andrageende fra afdøde Universitetsforvalter, Kammerraad Borgens Enke om Pension udtalte Konsistorium sig i Skrivelse til Ministeriet af 30. Jan. 1866 paa følgende Maade.

Kammerraad Borgens Pensionsberettigelse kunde ikke støttes paa den Omstændighed, at den i hans Bestalling af 8. Febr. 1845 indeholdte Opsigelsesklausul var udeladt af den ham under 19. Juni 1862 meddelte Bestalling som Forvalter i Universitetskvæsturen. Dette Moment blev vel med Feje fremhævet som særdeles vigtigt under de i Aaret 1857 førte Forhandlinger Konsistoriums Betænkning i Lindes Medd. f. 1847—56 S. 887—88); men efter Udgivelsen af Lønningsloven af 12. Jan. 1858 var det uden al Betydning med Hensyn til Spørgsmaalet om Forvalternes Pensionsberettigelse, idet den nævnte Lovs § 34 udtrykkelig bestemte, at Pensionsberettigelse ikke var forbundet med de Lønninger, som udrededes af den i Lovens § 9 opførte Assistancesum, af hvilken bl. a. Forvalternes Lønninger afholdtes. Ved den Kammerraad Borgen i Aaret 1862, altsaa efter at Lønningsloven af 12. Jan. 1858 var traadt i Kraft, givne Bestalling kunde der saaledes ikke meddeles ham nogen Pensionsberettigelse, hvoraf han ikke tidligere var i Besiddelse; men da Lønningslovens § 34 forbeholdt de da ansattes Ret, kom Sagens Afgjørelse altsaa til at bero paa, om der efter de tidligere fulgte Regler tilkom Kammerraad Borgen Ret til Pension, den Gang da han i Følge den i 1862 foretagne Omordning blev ansat som Forvalter i Universitetskvæsturen. Dette Spørgsmaal burde efter Konsistoriums Mening besvares bekræftende. Konsistorium henholdt sig for saa vidt ganske til, hvad der i Betænkningen af 22. Sept. 1857 var ytret om Kvæsturembedsmændenes Retsstilling i Almindelighed i den her omhandlede Henseende, hvorved navnlig maatte fremhæves, at den Bestemmelse i L. 5. Jan. 1851 § 1, at Udnævnelse paa Tid ej gav Pensionsret, selvfølgelig ikke kunde berøve de tidligere ansatte Embedsmænd, hvortil Kammerraad Borgen hørte, den Adgang til Pension, som maatte antages at være forbundet med deres Stillinger. Til yderligere Bestyrkelse henlede Konsistorium Opmærksomheden paa flere forskellige tidligere Afgjørelser, ved hvilke det var blevet bestemt og tydelig anerkjendt, at Kvæsturembedsmændene og særlig Forvalterne maatte behandles efter de for pensionsberettigede Embedsmænd gjældende Regler, aldeles uden Hensyn til, om der i de vedkommende Bestallinger fandtes nogen Opsigelsesklausul eller ikke. Den Gang Forvalternes Skifteret paa Universitetsgodset blev ophævet ved L. 28. April 1850 § 1, blev det i Finansloven bestemt, at Forvalterne i Analogi med Bestemmelserne om Ventepenge skulde have en vis Erstatning, jfr. Lindes Medd. f. 1849—56 S. 886 nederst, og Pensionsloven blev saaledes anset anvendelig paa de daværende Forvaltere, uagtet disse i Overenstemmelse med Universitets Direktionens Skrivelse af 17. Avg. 1844 vare antagne paa Opsigelse med et Fjerdingsaars Varsel, jfr. Selmers Aarsb. f. 1844 S. 84—85. Fremdeles blev der, da Forvalter, Justitsr. Liebe og Forvalter Lange-mann som en Følge af den i Aaret 1862 stedfundne Sammendragning af Forvalterposterne ved Universitets- og Kommunitetsgodset entledigedes, ved Ministeriets Skrivelse af 18. Marts 1862 og Finansloven f. 1862—63 tillagt disse Ventepenge i Overensstemmelse med Pensionslovens Forskrifter med Hensyn til Embedsmænd, hvis Embeder inddrages, endskjønt der i deres Bestallinger fandtes den paa hin Tid brugelige Opsigelsesklausul. Naar det paa den Maade, som var udviklet nærmere i Kon-

sistoriums Betænkning af 1858, jfr. Lindes Medd. f. 1849—56 S. 887—88, fastholdtes, at den nævnte Klausul, saaledes som den brugtes i de ældre Bestallinger, i Følge dens Hensigt og Mening ikke med Føje kunde eller burde tillægges nogen Indflydelse med Hensyn til de paagjældendes Adgang til Pension, kunde end videre som bevisende i den her omhandlede Retning paaberaabes den Afgjørelse, som i sin Tid fandt Sted med Hensyn til den i 1856 afgaaede Kassekontrolør, Kammerassessor Schmidt, i hvis Bestalling ingen Opsigelsesklausul var indført. Da nemlig hans Pension i Finanslovudkastet for 1858—59 var beregnet efter de i Pensionsloven opstillede Regler til 860 Rdl. 77 Sk., foreslog Folketingets Finansudvalg, der intet fandt at erindre mod, at der tilstodes den afgaaede en Hjælp, men antog, at han intet Krav havde paa Pension, at der skulde bevilges 860 Rdl. i Stedet for 860 Rdl. 77 Sk.; men efter en udførlig Forhandling, hvorunder der blev lagt særdeles Vægt paa Indholdet af den oven for omtalte Betænkning, blev Udvalgets Forslag forkastet og Pensionen bevilget ved Finansloven f. 1858—59 med det i Udkastet opførte fulde Beløb, jfr. Folket. Tid. f. 9de Session Sp. 1888 samt Lindes Medd. f. 1849—56 S. 888. Konsistorium antog derfor, at der tilkom Kammerraad Borgens Enke Pension i Overensstemmelse med Pensionslovens Regler og skjønnede ikke, at der kunde være noget at erindre mod, at Pensionen, som af Kvæstor foreslaaet, bestemtes til 195 Rdl. 91 Sk.

Ved Ministeriets Skrivelse af 12. Febr. 1866 tillagdes der Kammerraad Borgens Enke en Pension af 195 Rd. 91 Sk. aarlig, at udredes halvt af Universitetets, halvt af Kommunitetets Kasse.

Efter Konsistoriums Indstilling blev der ved Ministeriets Skrivelse af 14. Marts 1864 tilstaaet Enken efter Universitetspedel Müller af Universitetets Udgiftspost 6 b. en aarlig Understøttelse af 135 Rdl. fra 1 Febr. s. A. at regne samt desuden 25 Rdl. aarlig, indtil hendes Søn fyldte 18 Aar. At denne Understøttelse senere forhojedes til 160 Rdl. aarlig, eftersom der ved Opgjørelsen af hendes afdøde Mands uvisse Indtægter var indløbet en Fejl, er bemærket i Aarb. f. 1871—73 S. 397.

Af samme Konto for 1863—64 tilstodes der ved Ministeriets Skrivelse af 12. Jan. 1864 Enken en Begravelseshjælp af 80 Rdl.

Efter Konsistoriums Indstilling bevilgede Ministeriet under 12. Maj 1870, at den aarlige Understøttelse af 20 Rdl., som i Følge dets Skrivelse af 2. Okt. 1852 hidtil var udbetalt den nu afdøde Datter af fhv. Bud ved Kvæsturen, Louise Wiene, maatte tilstaaes hendes Søster Maria Wiene i Forbindelse med de hende ved samme Skrivelse tilstaaede 20 Rdl.

— Da Begravelsesvæsenet blev henlagt under Kjøbenhavns Magistrats Bestyrelse, afgik den tidligere ved Ligbæringskontoret paa Regensen ansatte Kasserer P. Blicher og der blev da, i Overensstemmelse med kgl. Resolution 1. Sept. 1850 (Lindes Medd. f. 1849—56 S. 906), hvorefter de ved Ligbæringsvæsenet tidligere ansatte Betjente ej maatte underkastes nogen Forringelse i de Vilkaar, der maatte anses dem tilsikrede, tilstaaet ham et Annuum fra det ny oprettede Begravelseskontor paa 300 Rdl., der svarede til hans tidligere Lønning. Efter at han var afgaaet ved Døden, androg hans Enke Magistraten om Pension, og Magistraten begjærede derfor i Skrivelse til Konsistorium af 20. Sept. 1864 oplyst, om Blicher var ansat som Kasserer ved Ligbæringskontoret paa en saadan Maade, at hans Enke, hvis han var afgaaet ved Døden i denne Stilling, førend Regensens

Ligbæringsprivilegium ophørte, havde haft Krav paa Pension, og da, i hvilket Forhold til hans Gage, eller om der i alt Fald havde været tilstaaet Enker efter Funktionærer ved Ligbæringen i samme Stilling som Blicher Understøttelser — aarlig eller en Gang for alle — af Regensens Ligbærerkasse.

I denne Anledning udtalte Konsistorium i Skrivelse af 16. Novbr. 1864, at Blich erikke ved den ommeldte Ansættelse kunde antages at have erhvervet nogen egentlig Pensionsret efter L. 5. Jan. 1851. Derimod havde der hidtil af Universitetets og Kommunitetets Midler været bevilget Enkerne efter de ved disse Stiftelser ansatte, ikke pensionsberettigede Bestillingsmænd, derunder indbefattet Enker efter mere underordnede Betjente som Portnere og Bude, en aarlig Understøttelse, som i Almindelighed var blevet bestemt til det samme Beløb, som efter Pensionsloven vilde være tilkommet vedkommende Enke, hvis hendes Mand havde været pensionsberettiget. Paa lignende Maade antog Konsistorium, at der vilde være blevet forholdt med Hensyn til Enken efter afdøde Kasserer Blicher, hvis han indtil sin Død var vedblevet at være i Kommunitetets Tjeneste. Konsistorium tilføjede, at Spørgsmaalet om Understøttelse til Enker efter de ved Ligbæringen ansatte Bestillingsmænd, saa længe Ligbæringsindtægterne tilfaldt Kommunitet, ikke i noget særligt Tilfælde havde foreligget til Afgjørelse.

4. Universitetets Kaldsret til Skolelærerembeder.

I Anledning af, at Sogneforstanderskabet for Gladsaxe og Herløv Sogne i Skrivelse til Ministeriet havde protesteret mod den af Konsistorium foretagne Kaldelse af cand. phil. Langkjær til Skolelærer for Gladsaxe Skoledistrikt og anholdt om, at bemeldte Kaldelse maatte blive annulleret, begjærede Ministeriet en Erklæring herover af Konsistorium. Efter at sidst nævnte havde overdraget de juridiske Medlemmer af Konsistorium at afgive Betænkning om, hvorvidt Konsistorium ved Udøvelsen af den samme efter Adg. for Landet af 29. Juli 1814 § 50 og kgl. Resol. 21. Juni 1815 tilkommende Kaldsret var forpligtet til at følge den i L. 8. Marts 1856 § 9, 2det Afsnit foreskrevne Fremgangsmaade, modtog det under 21. Dec. 1857 følgende Erklæring:

»Det omhandlede Sted i L. 8. Marts 1856 lyder saaledes: »De inden 6 Ugers Forløb indkomne Ansøgninger tilstiller Skoledirektionen eller Biskoppen vedkommende Borgerrepræsentantskab eller Sogneforstanderskab, som derpaa har i et Møde, hvori for Kjøbstæderne Skolekommissionen deltager, at gjøre Forslag til Embedets Besættelse ved at indstille 3 af Ansøgerne til dette. Finder Skoledirektionen eller Biskoppen ingen af de foreslaaede skikket eller værdig til Embedet, saa tilbagesendes Forslaget til Borgerrepræsentationen eller Sogneforstanderskabet, med Angivelse af de Grunde, hvorfor det er forkastet. Finder samme, efter at have gjort sig bekendt med disse, ikke Anledning til at opsætte et nyt Forslag, saa tilkommer Afgjørelsen Ministeriet, til hvilket samtlige Ansøgninger og Akter da indsendes«. Det paatrænger sig nu strax, at den omhandlede Fremgangsmaade efter Lovens Bogstav kun er paalagt Skoledirektionerne og Biskopperne, men ikke de øvrige til saadanne Embeder kaldsberettigede. Da imidlertid Kaldsretten til det langt overvejende Antal af Skolelærerembederne er hos Skoledirektionerne og Biskopperne, og den private Kaldsret, efter at L. 8. Marts er udkommet, maa betragtes som Undtagelse, kan der vel være Anledning til at opkaste det Spørgsmaal, om det ikke maa antages, at Lovgiveren kun har

taget Hensyn til det sædvanlige og derfor kun har nævnt Skoledirektionerne og Biskopperne, medens det, paa Grund af de Synspunkter og Bevæggrunde, der have motiveret Forskriften, maa anses for utvivlsomt, at han, dersom han ogsaa havde taget Hensyn til de sjældnere forekommende Tilfælde, ligeledes vilde have indbefattet dem under den givne Forskrift. Vi skjønne imidlertid ikke rettere, end at dette Spørgsmaal maa besvares benægtende. Det maa vel erkjendes, at Bestemmelsen om den Kommunerne ved Loven tillagte Forslagsret væsentlig synes motiveret ved det Synspunkt, at det, da Kommunerne ordentligvis bære Udgifterne til Skolerne, ogsaa er billigt, at der indrømmes dem Andel i Bestyrelsen og navnlig i Embedernes Besættelse; og fremdeles, at dette Synspunkt ikke blot kan gjøres gjældende med Hensyn til de Embeder, til hvilke Skoledirektionerne og Biskopperne have Kaldsret, men ogsaa til andre Skolelærerembeder. Men, foruden at dette Synspunkt dog ikke er anvendeligt paa alle Skolelærerembeder — navnlig ikke paa dem, til hvilke en Privat i Hænhold til Adg. 29. Juli 1814 § 49 a er kaldsberettiget — maa det bemærkes, at ved Spørgsmaalet om at indrømme Kommunerne Forslagsret ogsaa til de Embeder, til hvilke Kaldsretten er privat, gjør et paa alle disse Tilfælde anvendeligt, særegent Synspunkt sig gjældende. I alle de Tilfælde, i hvilke Lovgivningen endnu hjemler privat Kaldsret, er denne Ret nemlig indrømmet de kaldsberettigede som et personligt Gode, paa hvilket det forudsættes, at de sætte Pris; og dette gjælder navnlig om den Konsistorium endnu tilkommende Kaldsret, den sidste Levning af den samme forhen tilkommende Ret til at kalde Præst og Degn, som ved Reskr. 21. Juni 1815 blev tilkjendt Konsistorium, fordi det blev fundet billigt at lade Konsistorium beholde samme, uagtet det, ikke uden Grund, blev anset for tvivlsomt, om denne Kaldsret ikke paa Grund af Frd. 3. Juni 1809 og Reskr. 17. Marts 1685 maatte antages at være gaaet over til Biskopperne (Se Koll. Tid. f. 1817 S. 734). Det Gode, som Lovgivningen saaledes af forskjellige Grunde har tillagt visse Private og Stiftelser, vilde naar Kaldsretten indskrænkes til et Valg mellem 3, blot ikke aldeles ukvalificerede eller uværdige Ansøgere, aabenbart tabe saa meget af sit Værd, at det ikke kan betragtes som afgjort, at Lovgiveren, dersom han særlig havde taget Hensyn til det ringe Antal af Tilfælde, i hvilke disse Kaldsrettigheder komme til Udøvelse, ogsaa vilde have givet Kommunerne Forslagsret til dem.

Der mangler altsaa efter vor Mening den Betingelse for en udvidende Fortolkning af Bestemmelsen i 2. Afsnit af § 9 i L. 8. April 1856, at der ikke kan angives nogen rimelig Grund, hvorfor Lovgiveren ikke skulde ville Anvendelsen af den for visse Tilfælde givne Regel, paa andre Tilfælde, til hvilke han maa antages ikke at have taget Hensyn. Men der mangler dernæst ogsaa en anden Betingelse for at udvide den omhandlede Lovbestemmelse til de private Kaldsrettigheder. Det kan nemlig ikke siges, at Grunden til, at det alene er paalagt Skoledirektionerne og Biskopperne at iagttage den l. c. foreskrevne Fremgangsmaade, er, at Lovgiveren kun har taget Hensyn til de Tilfælde, i hvilke Kaldsretten er hos disse Avtoriteter. Der er nemlig i Loven, og i § 9 selv, ogsaa taget Hensyn til private Kaldsrettigheder. Saaledes indeholder allerede den paa de oven for citerede Afsnit umiddelbart følgende Passus en Bestemmelse, der gaar ud paa at ophæve de ved Adg. 29. Juli 1814 § 49 c. og d. hjemlede private Kaldsrettigheder; og derefter gives i Slutningen af § en følgende Bestemmelse: »Den Kaldsret, der omhandles i samme Anordnings § 49 b, kan kun udøves af selve de Mænd,

der som Ejere eller Bestyrere af offentlige Stiftelser bygge eller have bygget andringsmæssige Skoler, men ikke af deres Efterfølgere i Besiddelsen eller Bestyrelsen.

Idet vi i Henhold til de oven anførte Grunde afgive den Erklæring, at vi ikke kunne anse Konsistorium forpligtet til at følge den i L. 8. Marts 1856 § 9 2 foreskrevne Fremgangsmaade, maa det endnu være os tilladt at bemærke følgende. Vi have ikke overset, at der under Forhandlingerne i Rigsdagen og endog i Folketingsudvalgets Komitebetænkning forekommer Ytringer, der synes at involvere den Forudsætning, at den her omhandlede Lovbestemmelse vilde have til Følge, at Forslagsretten vilde tilkomme Kommunerne ved Besættelsen af ethvert Skolelærerembede, der ikke besættes af Kongen (jfr. Rigsd. Tid. f. 1856 Anh. B. S. 251). Hertil have vi i vor Betænkning ikke troet at kunne tage Hensyn. Ikke blot, fordi det af almindelige Grunde, som det her ikke er Stedet at udvikle, overhovedet er saare misligt ved Lovens Fortolkning at argumentere fra Ytringer, der ere fremsatte under Forhandlingerne, endog i Udvalgsbetænkningerne, men ogsaa af en Grund, der særlig vedkommer nærværende Sag. Det vil nemlig, naar man gennemgaar den nye citerede Komitebetænkning, findes, at Udtrykket ethvert Skolelærerembede ikke kan urgeres, fordi det hverken lader sig forene med Majoritetens eller Minoritetens Indstilling til Redaktionen af § 9, hvilke, hvor forskellige de end i øvrigt vare fra hinanden, dog begge vare saaledes affattede, at de ligesom den endelige Lov ikke kunde fortolkes anderledes, end at den i Henhold til Adg. 29. Juli 1814 § 49 b kaldsberettigede ikke ved Udøvelsen af sin Kaldsret er indskrænket til at vælge Læreren blandt 3, som Sogneforstanderskabet indstiller (Anhang B. S. 259 og 260.).»

Ved under 13. Febr. 1858 at indsende denne Erklæring til Ministeriet udtalte Konsistorium følgende, idet det bemærkede, at det allerede i Skrivelse af 17. Okt. 1857 til Sjællands Biskop havde udtalt, at dets Ret til i Medfør af Adg. 29. Juli 1814 § 50 at kalde Skolelærer i visse Kirkebyer hverken med Hensyn til dens Existens eller Udøvelsesmaade var berørt eller forandret ved L. 8. Marts 1856 § 9: Sogneforstanderskabet, med hvilket Skoledirektionen havde erklæret sig enig, havde støttet sin Indsigelse mod Langkjærs Kaldelse dels derpaa, at Konsistorium ved samme formentlig ulovlig havde undladt at efterkomme Forskrifterne om Kaldsrettens Udøvelse i L. 8. Marts 1856 § 9, dels derpaa, at bemeldte Langkjær ikke kunde undervise i Sang, skjønt det ved Vakancen var fordret, at den kaldede skulde være Kirkesanger og lede Sangen i Kirken. Hvad angik det første Punkt henholdt Konsistorium sig til den af dets juridiske Medlemmer affattede Betænkning, jfr. foran, i hvilken den af Konsistorium, som berørt, alt tidligere fremsatte Paastand, at Konsistorium, ved Udøvelsen af den her omhandlede Kaldsret ej var forpligtet til at iagttage den i Loven af 1856 foreskrevne Fremgangsmaade, vilde findes udførlig og klart begrundet og godtgjort. Med Hensyn dernæst til det andet Punkt, da var det ikke kommet til Konsistoriums Kundskab, at der fra Sognets Side var stillet noget Forlangende om, at den kaldede tillige skulde beskikkes til Kirkesanger, og selv om et saadant Forlangende var gjort, vilde man ikke kunne have taget noget Hensyn til samme som lovstridigt. Det fremgik nemlig klart af Adg. 29. Juli 1814 § 61, der var indskærpet ved Cirk. 5. Okt. 1839, jfr. Kskr. af s. D., at den, der kaldes til Skolelærer, selv om det er i en Kirkeby, ikke tillige maa beskikkes til Kirkesanger. Lovgiveren havde uden Tvivl villet forebygge, at i øvrigt udmærkede og særdeles kvalificerede Individuer paa

Grund af en blot Mangel af Færdighed i Sang skulde være udelukkede fra de vigtigere og bedre Skolelærerembeder og derfor anordnet, at Kirkesangerbestillingen ikke skal være knyttet til noget bestemt af Sognets Skolelærerposter, men at Skolekommissionen efter forudgaaende Prøvelse skal beskikke den af Sognets allerede kaldede Skolelærer til Kirkesanger, som findes bedst skikket dertil, jfr. ogsaa Bilag A. § 36 til Skoleadg. 1814. Alt, hvad der i Skolelovgivningen i den her omhandlede Retning fordredes hos den, der kaldtes til Skolelærer, var, at han kunde synge de almindeligste Psalmes rigtig og i en ren Tone, se Adg. 29. Juli 1814 § 47 litr. f., og Konsistorium skjønnede ikke rettere, end at denne Betingelse maatte anses fuldkommen fyldestgjort af Langkjær, der efter det i Gjenpart fremlagte Testimonium fra Seminariet i Lyngby havde erholdt Karakteren Godt i Sang og Musik samt Attestation om, at han kunde forestaa Orgelspillet. For saa vidt Skoledirektionen endelig havde fremsat den Bemærkning, at den i Adg. 29. Juli 1814 § 48 foreskrevne Tid, inden hvilken Kaldsretten skulde uøves, var overskredet, bemærkede Konsistorium kun, da Direktionen havde erklæret ikke videre at ville urgere dette Punkt, at det vistnok var saa, at der ved Langkjærs Kaldelse var hengaaet længere Tid, fra Vakancen end de i Adg. 1814 § 48 ommeldte 6 Uger, men at dette havde sin Grund i ganske særegne Omstændigheder, der endog for en Del aldeles ikke kunde falde Konsistorium til Last, hvilket nærmere oplystes.

Sogneforstanderskabet for Gladsaxe og Herløv Sogne anlagde derefter Sag mod Konsistorium ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten, idet det paastod den skete Kaldelse annulleret og kjendt ugyldig. Ved Dom af 11. Juni 1860 blev Konsistorium frifundet. Af Præmisserne hidsættes følgende.

— — — »Citanten har støttet sin Paastand derpaa, at de indstævnte formentlig ingen Kaldsret have til det ommeldte Embede, at de i alt Fald ikke overensstemmende med L. 8. Marts 1856 § 9 have tilstillet Sogneforstanderskabet Ansøgningerne om det ledige Embede forinden dets Besættelse, og at den beskikkede Skolelærer ikke har de anordnede Egenskaber for at kunne være Skolelærer, idet han nemlig ikke kan lede Kirkesangen eller Sangundervisningen i Skolen. Da det imidlertid er in confesso, at Sogneforstanderskabet ingen Kaldsret har til det omhandlede Embede, maa der gives de indstævnte Medhold i, at Sogneforstanderskabet mangler Kompetence til at procedere om de indstævntes formentlige Kaldsret, hvorfor det ikke under nærværende Sag vil kunne blive Gjenstand for Undersøgelse, om de indstævnte have denne Ret eller ikke. Hvad Citantens anden Grund angaar, maa det fremdeles bemærkes, at der ved L. 8. Marts 1856 § 9 udtrykkelig kun er tillagt Sogneforstanderskabet en Indstillingsret i de Tilfælde, hvor Skoledirektionen eller Biskoppen har at beskikke Skolelæreren, og at der ikke findes tilstrækkelig Hjemmel efter den Maade, hvorpaa den citerede § er affattet, til i Følge en udvidende Fortolkning at anse det for Lovens Mening, at den samme Indstillingsret skulde tilkomme Sogneforstanderskabet, ogsaa hvor Kaldsretten antagelsesvis maatte tilkomme Private, Stiftelser eller deslige. Da det nu endelig ikke kan anses afgjort paa behørig Maade, jfr. Adg. om Skolev. paa Landet 29. Juli 1814 § 48, at den paagjældende Skolelærer skulde være uuelig, lige saa lidt som Sogneforstanderskabet vilde være kompetent til af denne Grund at paastaa Kaldelsen annulleret, eller rettere den paagjældende afskediget, hvilket i fornødent Fald maatte være den overordnede Skolebestyrelses Sag, kan Citantens Paastand

ikke tages til Følge, hvorfor de indstævnte ville være at frikjende for hans Tiltale i denne Sag. — — —

Thi kjendes for Ret: De indstævnte, Konsistoriet ved Københavns Universitet, bør for Tiltale i denne Sag af Citanten, Proprietær N. N. som Formand for Gladsaxe og Herlev Sogneforstanderskab, fri at være. Processens Omkostninger ophæves. Prokurator Winther tillægges i Salær 15 Rdl., som udredes af det offentlige.

— I Anledning af en Førespørgsel fra Ledøv og Smørum Sogneforstanderskab, om Konsistorium maatte anse Forstanderskabet for berettiget til at udøve den i L. 8. Marts 1856 § 9 hjemlede Indstillingsret ved Besættelsen af Ledøv Kirkesanger- og Skolelærerembede, udtalte Konsistorium i Skrivelse af 30. Sept. 1863, at da L. 8. Marts 1856 § 9, 2det Afsnit kun tillagde Sogneforstanderskabet Indstillingsret i de Tilfælde, hvor Skoledirektionen eller Biskoppen har at beskikke Skolelærere, kunde det ikke anse den der foreskrevne Fremgangsmaade for anvendelig, hvor der i Medfør af Adg. f. L. 29. Juli 1814 og kgl. Resol. 21. Juni 1815 tilkommer Konsistorium Kaldsret til et Skolelærerembede. Denne Forstaaelse af L. 8. Marts 1856 § 9 var udtrykkelig stadfæstet ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11. Juni 1860 og oftere bragt i Anvendelse ved Besættelsen af Skolelærerembeder, til hvilke Konsistorium havde Kaldsret.

— Til Skolelærer i Kirkeværløse, til hvilket Embede Konsistorium har Kaldsret, udnævntes under 7. Marts 1868 Lærer ved den vestre Betalingsskole i København, Seminarist Heinrich Ludvig Seehusen. Embedets Indtægter vare opgivne saaledes: a. Kornløn 6 Tdr. Rug og 35 Tdr. Byg efter hvert Aars Kapitelstaxt; b. Smaaredsel, beregnet til Byg efter L. 19. Febr. 1861, 2 Tdr. 7 Skp. efter Kapitelstaxt; c. Brændsel 24 Læs Tørv; d. Fourage 128 Lpd. Hø og 192 Lpd. Halm; e. Skolepenge efter 10 Aars Gjennemsnit 39 Rdl.; f. Skolelodden, af Hartkorn 5 Skp. 1 Fdk. 1½ Alb., indeholder 6 Tdr. Land ret god Jord; g. Offer og Akcidenser efter 10 Aars Gjennemsnit 170 Rdl.; h. Godtgjærelse som Kirkebyens Skolelærer 10 Rdl.; i. andre Indtægter: 1 Td. Byg og Rente af 50 Rdl. for solgt Byggeplads af Skolelodden samt 4 Rdl. aarlig for afstaaet Jord til Fattighuset. Reguleringssum 708 Rdl.